

Revize denárového nálezů Běšinov (Ždánice u Kouřimi, okr. Kolín) z roku 1927

Jiří Lukas – Luboš Polanský*

Abstract: The Běšinov Medieval Denier Hoard (Ždánice u Kouřimi, Kolín Distr. 1927) Revisited

At spring 1927, a coin hoard comprising about 250 Bohemian deniers from the beginning of the 12th century was discovered when ploughing on a field near the estate of Běšinov (Ždánice u Kouřimi cadastral area, Kolín District). In the autumn of the same year, about 1100 more pieces belonging to the hoard were found at the same site. Subsequently, the coins were dispersed to various museums in Bohemia (see Tabs. nos 1 and 4) and to private collections, many of them remain lost today. The article brings an attempted reconstruction of the hoard including the catalogue of all surviving pieces identified in the public institutions as well as archive materials related to the history of this interesting coin find.

Key words: coin hoard; deniers; 12th century; Běšinov; reconstruction

Starší mincovní nálezy objevené a publikované v průběhu 1. poloviny 20. století představují cenný zdroj badatelského materiálu. Jejich nové zkoumání však vyžaduje kritický přístup a pečlivé studium archivních pramenů.

Podstatná část denárového depotu z Běšinova¹ byla objevena ve dvou etapách v průběhu roku 1927, o desítky let později byly postupně dohledány ještě další mince. Obsah nálezů byl v průběhu dlouhého časového intervalu rozptýlen do muzejních sbírek i soukromých rukou. Vedle nových zjištění, která revize tohoto pokladu přináší, zejména ohledně rekonstrukce jeho původního obsahu a datování, článek připomíná i limity, na které při zpracování starších nálezů badatelé nutně narážejí.

Okolnosti nálezů a uložení mincí

V jarních měsících roku 1927 byl při orbě na poli zv. Beranka (okolí bodu GPS 49.9854286N, 14.9850831E), přibližně 400 m SSZ od dvora Běšinov (k. ú. Ždáni-

---

* Tento příspěvek vznikl za finanční podpory Ministerstva kultury v rámci institucionálního financování dlouhodobého koncepčního rozvoje výzkumné organizace Národní muzeum (DKRVO 2024–2028/11.I.c. 00023272).

¹ Poklad byl nalezen na katastrálním území Ždánice u Kouřimi, správně by tedy bylo používat pro něj toto označení. Avšak vzhledem k tomu, že v literatuře je nález již bezmála sto let tradičně označován jako Běšinov (podle dvora ležícího samostatně na katastrálním území mimo vlastní obec Ždánice), držíme se nadále tohoto původního názvu.

ce u Kouřimi, okr. Kolín), odkryt soubor cca 250 kusů českých denárů z počátku 12. století. Mince byly nálezcem „prodány do Prahy“, mj. obchodníkům s mincemi Adolfu Laufroví a Antonínu Prokopovi či Karlu Chaurovi (viz příloha II.b–d).² Z úda-
jů v Zápisní knize Musejního spolku pro okres kouřimský je však zřejmé, že se alespoň malá část nalezených mincí dostala do sbírek Kouřimského muzea, neboť v Protokolu o schůzi výboru Musejního spolku v Kouřimi ze dne 14. dubna 1927 je uvedeno, že byla rovněž „*schwálena koupě několika českých denárů z XII. století, které byly v našem kraji vykopány, a poukázána ku výplatě kupní cena Kč 160.*“³

Na stejném místě byla na podzim roku 1927 při orbě objevena další část téhož mincovního souboru, čítající okolo 1100 mincí. Nalezla se jako jeden celek, neboť mince byly spojeny korozními produkty, keramická nádoba ani její zlomky se nenašly.⁴ Podstatný díl této části nálezu (703 ks) se zásluhou majitele pozemku pana Bedřicha Lonského dostal do sbírek kouřimského muzea, kde zůstal až do přelomu let 1941 a 1942, kdy byl zcizen příslušníky německé Geheime Staatspolizei v rámci zabavení zbraní ze sbírek muzea.⁵

Mince z nálezu Běšinov 1927 se v průběhu let dostaly do sbírek dalších českých muzeí i do soukromých kolekcí (tab. 1).⁶ Menší soubor denárů (15 ks) byl nedlouho po odkrytí nálezu darován Regionálnímu muzeu v Kolíně.⁷ Z jeho složení vyplývá, že jednotlivé mince do něj byly vybrány tak, aby pokryly celou tehdy známou typovou škálu nálezového celku. Podobný charakter má další soubor 11 nálezových exemplářů pocházející z numismatické sbírky Josefa Ječného⁸ a uložený od roku 1934 v Západočeském muzeu v Plzni, a soubor 14 ražeb, převedený v roce 1987 z Muzea jihovýchodní Moravy ve Zlíně do sbírek Moravského zemského muzea v Brně.⁹

² Ječný 1929, s. 52. Údaje o okolnostech nálezu vycházejí z informací plzeňského sběratele Josefa Ječného (1885–1934), který lokalitu navštívil v říjnu či počátkem listopadu 1927 a hovořil s kustodem muzea v Kouřimi Josefem Batelkou (*Zápisní kniha Musejního spolku pro okres kouřimský*, s. 44/2). Za pomoc při vyhledávání archivních dokladů o nálezu Běšinov 1927 děkujeme kurátorovi Muzea Kouřimska v Kouřimi panu Michalu Veverovi.

³ *Zápisní kniha Musejního spolku pro okres kouřimský*, s. 38/1.

⁴ Ječný 1929, s. 52.

⁵ „Německá policie vnúkla bez ohlášení do musejního sálu v Občanské záložně, vypáčila skříň, sebrala různé staré zbraně i jiné cenné předměty, jak bylo dodatečně zjištěno.“ (*Kronika města Kouřimě*, nestr.).

⁶ V souvislosti s přípravou soupisu identifikovatelných exemplářů denárů z nálezu Běšinov 1927 byli osloveni rovněž odborní pracovníci muzeí v Čáslavi, Hradci Králové, Poděbradech a Nymburce. Výsledek jejich pátrání ve sbírkových fondech a v evidenčních pomůckách byl ve všech případech negativní.

⁷ J. Ječný uvádí 11 kusů denárů z nálezu z okolí Běšinova z roku 1927 (*Ječný 1929*, s. 52). Současný stav je 15 exemplářů, u kterých je na katalogizačních kartách uveden jejich původ z nálezu Běšinov 1927. Za poskytnutí evidenčních pomůcek a za možnost podrobného prozkoumání uvedených mincí děkujeme historikovi Regionálního muzea v Kolíně Ladislavu Jouzovi.

⁸ *Lukas – Hus 2020*, s. 182 (jako Ždánice, dvůr Běšinov).

⁹ Bližší okolnosti způsobu a doby nabytí uvedené části nálezového souboru do sbírek Muzea jihovýchodní Moravy ve Zlíně (od 30. let 20. stol. Muzeum města Zlína, v letech 1960–1990 Oblastní muzeum jihovýchodní Moravy v Gottwaldově) se nepodařilo zjistit. Předání části nálezového souboru do sbírek Moravského zemského muzea zprostředkoval jeho tehdejší ředitel a vedoucí numismatického oddělení Jiří Sejbal (1929–2004). Za konzultace, poskytnuté informace a spolupráci při vyhledávání informací o tomto souboru mincí děkujeme Janě Langové a Haně Kuslové z Muzea jihovýchodní Moravy ve Zlíně a vedoucí numismatického oddělení Moravského zemského muzea Dagmar Grossmannové.

Tab. 1. Zastoupení jednotlivých typů ve sbírkách.

Cach 1972	RM Kolin	ZČM Plzeň	Národní muzeum				MZM Brno	soukromá sbírka I	soukromá sbírka II	celkem
			sbírka K. Chaura	sbírka B. Veselý	nákupy	anonymní dar				
Bořivoj II. (3. vláda 1117–1120)										
424				1			1		1	3
Vladislav I. (úředl. „severně od Labe“ 1117–1120)										
543				1						1
Vladislav I. (3. vláda 1120–1125)										
549				2			4	3		11
551	1	1		2			1	1	1	7
552	1	1		1			2	2	2	9
553	1	1		3			2	1	3	11
Soběslav I. Oldřich (1125–1140)¹⁰										
572	1			4			2	1		11
574		1	1	3					1	6
576	2		1	3			1			7
578	2	1		2	1		1	1	1	9
579	1	1		2			1	2	1	10
580	2	1		1			1	2	1	8
582	1	1		3			1	2	1	10
583	1	1	3	2	1		1			9
584	2	1					2		1	7
585		1	2	3			1		1	8
Vladislav II. (knížecí vláda 1140–1158)										
593				1						1
celkem	15	11	7	34	2	20	14	5	20	128

Do sbírkového fondu numismatického oddělení Národního muzea se dostala část nálezového celku Běšínov v průběhu let v podobě několika samostatných akvizic. Sedm denárů z tohoto nálezů se nachází v numismatické sbírce Karla Chaura, kterou Národní muzeum získalo v roce 1950.¹¹ V roce 1975 zakoupilo Národní muzeum samostatný soubor dalších 34 exemplářů ze sledovaného

¹⁰ V literatuře je obvykle kníže Soběslav I. Oldřich uváděn pouze jako Soběslav I. Revize genealogie Přemyslovců pro sborník *Přemyslovci. Budování českého státu* (Kalhous et al. 2009, 541–573) však ukázala, že tento kníže používal obě jména, resp. buď jedno (Soběslav na mincích) nebo druhé (Oldřich v písemných pramenech, viz CDB I., s. 115, č. 112, s. 128, č. 122 a s. 159, č. 156). Správný zápis jména je tak, jako v případech knížat Václava Jindřicha, Konráda II. Oty, Vladislava III. Jindřicha, Břetislava III. Jindřicha a Přemysla I. Otakara, Soběslav I. Oldřich (Kalhous et al. 2009, 541–543, 556).

¹¹ *Polanský 2023*, s. 32, č. N1.

pokladu od Bedřicha Veselého z České Lípy,¹² další dva kusy z nálezu následovaly jednotlivě v letech 1976¹³ a 1980.¹⁴ V roce 2017 bylo anonymním dárcem v Národním muzeu zanecháno 20 exemplářů nalezených v prostoru orbou dislokováných zbytků sledovaného depotu.¹⁵ Autorům článku se rovněž podařilo získat údaje k několika mincím z běšinovského nálezu uloženým ve dvou soukromých sbírkách.¹⁶

Koncem 90. let 20. století probíhaly na místě nálezu privátní průzkumy s detektory kovů, při kterých bylo nalezeno přibližně 180 dalších mincí. Tento soubor plánovala zpracovat tehdejší vedoucí numismatického oddělení Národního muzea Jarmila Hásková (1936–2007). Přípravovaná odborná studie o této části depotu však nebyla z důvodu jejího úmrtí dokončena a rukopisné poznámky ani tehdy vyhotovené fotografie mincí se nedochovaly. Jediným zachovaným písemným materiálem je seznam 114 exemplářů z dohledaného denárového souboru s typologickým určením a hmotnostními údaji (tab. 2) v soukromé sbírce. Samotné mince však zůstaly v rukou nálezce a jsou dnes neidentifikovatelné.

Charakteristika nálezu

Podrobného soupisu se nález z Běšinova dočkal již v roce 1929.¹⁷ Josefu Ječnému se v něm podařilo podchytit celkem 1071 exemplářů – vedle popisu 714 kusů ze sbírek muzeí v Kouřimi (703 ks) a Kolíně (11 ks) získal informace o dalších 357 razbách v soukromých kolekcích Karla Chaury, Josefa Šejnosta, Viktora Katze, Josefa Štolby, Eduarda Lorbera, své vlastní i dalších sběratelů.¹⁸ Celkový počet nalezených mincí odhadl J. Ječný na 1300 až 1400 kusů,¹⁹ podařilo se mu tedy dohledat a určit pouze zhruba tři čtvrtiny nálezu. O složitosti postupu vyhledávání jednotlivých exemplářů z nálezu svědčí dochovaná část korespondence J. Ječného

¹² Přírůstková kniha Numismatického oddělení Národního muzea 1970–1983, př. č. H5p-40/1975, „nález: Běšinov u Kouřimi“.

¹³ Přírůstková kniha Numismatického oddělení Národního muzea 1970–1983, př. č. H5p-24/1976: „Čechy, Soběslav I. (1125–1140), Cach 583a, nález Běšinov.“

¹⁴ Přírůstková kniha Numismatického oddělení Národního muzea 1970–1983, př. č. H5p-37/1980: „Čechy, Soběslav I. (1125–1140), denár, nález: Dvůr Běšinov, obec Ždánice, okr. Kolín, z roku 1927 (Cach 578).“ Oba posledně jmenované přírůstky z let 1976 a 1980 byly do sbírky Národního muzea zakoupeny, první prostřednictvím Klenotů, prodejny Starožitnosti v Praze 1, druhý prostřednictvím České numismatické společnosti, pobočky Praha. Dle ústního sdělení tehdejší vedoucí numismatického oddělení J. Háskové, která mince zapsala do přírůstkové knihy, se tehdy tímto způsobem postupně vykupovaly mince ze sbírky Františka Cacha. Je tedy možné, že tyto mince pocházejí z jeho sbírky.

¹⁵ Přírůstková kniha Numismatického oddělení Národního muzea 2002–2024, př. č. H5p5/2017, 1–20, „část nálezu Běšinov.“ Typové zastoupení nově dohledaných exemplářů odpovídá typovému složení nálezu popsáního J. Ječným (*Ječný 1929*) a K. Chaurou (*Chaura 1934*).

¹⁶ Mince z Běšinova v soukromých sbírkách (označených v tabulce a katalogu I. a II.) se do rukou současných majitelů dostaly údajně až na přelomu 20. a 21. století.

¹⁷ *Ječný 1929*.

¹⁸ *Ječný 1929*, s. 52, pozn. 2.

¹⁹ *Ječný 1929*, s. 52.

s předsedou muzejního kuratoria v Kolíně Josefem Štolbou (1870–1939) a se sběrateli Karlem Chauro (1969–1945), Josefem Šejnostem (1878–1941) a Eduardem Lorberem (1860–1941) z roku 1928 (viz příloha). V nálezovém celku bylo podle Ječného zjištěno zastoupeno 17 denárových typů (tab. 2) z období vlád Bořivoje II. (1118–1120), Vladislava I. (1120–1125) a Soběslava I. Oldřicha (1125–1140).²⁰

Tab. 2. Typové složení částí nálezů Běšinov 1927 dle J. Ječného, K. Chaury a J. Háskové.

Cach 1972	Ječný 1929	průměr. hmot. (g)	váž. ks	Chaura 1934	průměr. hmot. (g)	Hásková rkp.	průměr. hmot. (g)
Bořivoj II. (1117–1120)							
424	18	0,745	12	3	0,700	3	0,706
Vladislav I. (1120–1125)							
549	140	0,748	95	26	0,704	12	0,723
551	53	0,763	34	10	0,746	7	0,723
552	70	0,751	53	11	0,804	8	0,745
553	92	0,722	50	30	0,699	15	0,637
Soběslav I. Oldřich (1125–1140)							
572	201	0,766	140	45	0,758	26	0,746
574	24	0,733	12	7	0,677	2	0,654
575	2	0,750	1	–	–	–	–
576	34	0,759	20	9	0,742	4	0,700
577	2	0,725	1	–	–	–	–
578	63	0,755	45	11	0,733	8	0,710
579	92	0,768	58	17	0,799	5	0,720
580	92	0,721	58	20	0,743	8	0,687
582	95	0,825	72	13	0,818	8	0,787
583	29	0,754	18	6	0,733	5	0,724
584	45	0,745	25	8	0,780	3	0,710
585	19	0,756	11	5	0,788	–	–
celkem	1071			221		114	

Popis nálezů J. Ječného významným způsobem doplnil Karel Chaura (tab. 2) svou metrologickou studií publikovanou v roce 1934, v níž analyzoval celkem 221 kusů z nálezů Běšinov ze své vlastní sbírky.²¹ Věnoval se v ní otázkám metrologie denárů jednotlivých typů a podílu stříbra v mincovním kovu ražeb Vladislava I. a Soběslava I. Oldřicha. Zároveň zkoumal techniku jejich ražby a ryteckou práci řezačů mincovních kolků. Z drtivé části se však jednalo o exempláře již publikované J. Ječným, jemuž Chaura v minulosti svou část nálezů poskytl ke zpracování. Dosud zmapovaný soubor podchycených exemplářů z nálezů Běšinov tak Chaura ve skutečnosti rozšířil pouze o několik kusů, které zakoupil až po vydání Ječného katalogu. Jednalo se nicméně o typy a varianty z jeho sbírky dosud nezastoupené.²²

²⁰ Denárové typy Vladislava I. a Vladislava II. Cach č. 536, 560, 561 a 597 zmiňované v dopise J. Šejnosta (viz příloha II.d) nebyly J. Ječným do katalogu nálezů zahrnuty, pravděpodobně z důvodu jejich ne zcela jistého původu.

²¹ Chaura 1934.

Katalog

Nový soupis rekonstruovaného nálezu Běšinov představený níže zahrnuje veškeré fyzicky dochované exempláře ze všech výše uvedených zdrojů, tedy z původního nálezu v roce 1927 rozptýleného v muzejních institucích, z dohledávek na místě nálezu a ze současných soukromých sbírek vzniklých nákupem z různých zdrojů, tj. veškeré mince, které jsou dnes s tímto depotem spojovány na základě archivních a evidenčních záznamů i ústního tvrzení. Zařazeny jsou rovněž tři exempláře z Chaurovy sbírky, u nichž je původ z tohoto nálezu velmi pravděpodobný, avšak již nedoložitelný.²³ Katalog je řazen a popsán standardním způsobem. Autory fotografií jednotlivých mincí jsou Abalon, s. r. o. (123 ks) a Luboš Polanský (5 ks), v katalogu jsou zvětšeny 2:1.

ČECHY

Bořivoj II. (1101–1107, 1109–1110, 1117–1120)

denár, 3. vláda 1117–1120

Av.: poprsí zpřímá mezi praporem a křížem orámované čtyřlístem. Vnitřní obvod perličkový, vnější vroubkovaný.

V opisu torzovitě **+DVX•BORIVOI**

Rv.: anděl v polovičním pokleku zprava držící v rukou malou postavu. Vnitřní obvod perličkový, vnější vroubkovaný.

V opisu torzovitě **+•S•VV•ENCEZLAVS**

Lit.: *Fiala 1895*, tab. XI:6; **Cach 1972, č. 424**; Šmerda 1996, č. 178; *Polanský 2023*, č. 389.

²² Jedná se o exempláře typů Cach č. 574 (*Polanský 2023*, s. 273, č. 444, získaný Chaourou v roce 1930), č. 576 (*Polanský 2023*, s. 274, č. 446, získaný Chaourou v roce 1933), dva denáry typu Cach č. 585, resp. varianty tohoto typu (*Chaura 1934*, s. 9, var. A a B; *Polanský 2023*, s. 278, č. 459 a 460, získané Chaourou v roce 1933) a pravděpodobně i (viz níže pozn. č. 22) tři exempláře typu Cach č. 583 (*Polanský 2023*, s. 32, č. N1, s. 277, č. 455–457). Nelze ovšem vyloučit, že tyto kusy Chaura získal od některého ze sběratelů, kteří své mince J. Ječnému poskytli, případně dokonce i od samotného Ječného, a že tedy ve skutečnosti byly Ječným podchyceny.

²³ Jde o tři denáry typu Cach č. 583 (*Polanský 2023*, s. 32, č. N1, s. 277, č. 455–457; níže v katalogu č. 110–112), které Chaura získal v roce 1930. Pro zařazení mincí do běšinovského nálezu svědčí následující skutečnosti. Za prvé, dle informací na podložních lístcích získal Chaura tyto tři mince v roce 1930 spolu s mincí typu Cach č. 574 (*Polanský 2023*, s. 273, č. 444; viz výše a pozn. 21), u níž je uvedena informace, že pochází z běšinovského nálezu. Za druhé, tyto mince ve své sbírce nezařadil na mincovní tabulku za exemplář téhož typu, ale mimo typologickou řadu, právě hned za zmíněný denár typu Cach 574. Za třetí, tyto tři nově získané mince typu Cach 583 byly tehdy novými, do té doby neznámými variantami tohoto typu, které právě K. Chaura publikoval ve svém článku o běšinovském nálezu (*Chaura 1934*, s. 11–12, varianty C, D a E).

1. AR; 0,7679 g; 15,44 x 15,54 mm; 5,5 h.

Sbírka: Národní muzeum, inv. č. H5-7485 (přír. č. H5p40/1975, 1; dříve sbírka B. Veselý)

2. AR; 0,7099 g; 16,12 x 16,05 mm; 6 h; líc excentricky.

Sbírka: soukromá II, poř. č. 1.

3. AR; 0,6712 g; 15,62 x 16,16 mm; 4,5 h; líc excentricky, zprohýbaný.

Sbírka: Národní muzeum, inv. č. H5-306141 (přír. č. H5p5/2017, 1)

ČECHY

Vladislav I. (1109, 1110–1117, 1120–1125)

denár, údělná vláda „severně od Labe“ 1117–1120

Av.: postava zleva na trůnu s pozdvíženou pravíci a mečem v levici, proti ní menší postava zprava v pokleku. Vnitřní obvoděk perličkový, vnější vroubkovaný.

+DVX·VVLADISLAVS

Rv.: poprsí zpřímá s knížecí čepicí, s kopím v pravici a s knihou v pozdvížené levici.

Vnitřní obvoděk perličkový, vnější vroubkovaný.

+INCIT·VVENCEZLAVS

Lit.: *Fiala 1895*, tab. XV:17; **Cach 1972**, č. 543; Šmerda 1996, č. 192; *Polanský 2023*, č. 413.

Pozn.: *Fiala 1895*, 353, *Mazo Karras 1985*, 194 přiřazují údělné vládě Vladislava I. „severně od Labe“ v době vlády Bořivoje II. (1117–1120), *Cach 1972*, 38 druhé (v jeho pojetí první) vládě Vladislava I. (1110–1117).

4. AR; 0,7585 g; 16,86 x 16,93 mm; 1 h.

Sbírka: Národní muzeum, inv. č. H5-7486 (přír. č. H5p40/1975, 2; dříve sbírka B. Veselý)

ČECHY

Vladislav I. (1109, 1110–1117, 1120–1125)

denár, 3. vláda 1120–1125

Av.: jezdec zprava drží před sebou na koni druhou postavu. Vnitřní obodek perličkový, vnější vroubkovaný.

V opisu torzovitě a variantně **+DVX·VLADISLAVS**

Rv.: polopostava anděla zprava drží na ruce malou postavu, obě hledící zpřima.

Vnitřní obodek perličkový, vnější vroubkovaný.

V opisu torzovitě **+S·VVENCEZLLAVS**

Lit.: *Fiala 1895*, tab. XV:13; **Cach 1972**, č. 549; Šmerda 1996, č. 198; *Polanský 2023*, č. 419

5. AR; 0,8744 g; 16,99 x 17,01 mm; 6 h; lehce prohnutý střížek mezi 5 a 7 h líce.

Sbírka: Národní muzeum, inv. č. H5-306144 (přír. č. H5p5/2017, 4)

6. AR; 0,8666 g; 16,78 x 16,94 mm; 4 h.
Sbírka: soukromá II, poř. č. 2.

7. AR; 0,771 g; 17,14 x 16,92 mm; 9 h; líc excentricky.
Sbírka: Moravské zemské muzeum, inv. č. 173405 (H 264; do r. 1987 Oblastní muzeum jihovýchodní Moravy v Gotwaldově [Zlín])

8. AR; 0,7283 g; 15,98 x 15,84 mm; 5 h; plátovaný, dobové falsum?
Sbírka: soukromá II, poř. č. 3 (dříve jiná soukromá sbírka)

9. AR; 0,708 g; 17,08 x 17,51 mm; 9 h.
Sbírka: Moravské zemské muzeum, inv. č. 173406 (H 264; do r. 1987 Oblastní muzeum jihovýchodní Moravy v Gotwaldově [Zlín])

10. AR; 0,6584 g; 16,13 x 16,37 mm; 6 h.

Sbírka: Národní muzeum, inv. č. H5-7487 (přír. č. H5p40/1975, 3; dříve sbírka B. Veselý)

11. AR; 0,6556 g; 17,19 x 16,81 mm; 3 h.

Sbírka: Národní muzeum, inv. č. H5-7488 (přír. č. H5p40/1975, 4; dříve sbírka B. Veselý)

12. AR; 0,6381 g; 17,37 x 16,51 mm; 3 h; prasklý na 3 h líce.

Sbírka: Národní muzeum, inv. č. H5-306143 (přír. č. H5p5/2017, 3)

13. AR; 0,622 g; 17,27 x 17,19 mm; 5,5 h; rub excentricky.

Sbírka: Moravské zemské muzeum, inv. č. 173407 (H 264; do r. 1987 Oblastní muzeum jihovýchodní Moravy v Gotwaldově [Zlín])

14. AR; 0,6217 g; 16,92 x 16,31 mm; 10,5 h; deformovaný na 5 h líce.

Sbírka: Národní muzeum, inv. č. H5-306142 (přír. č. H5p5/2017, 2)

15. AR; 0,6183 g; [13,52] x [15,89] mm; 9 h; ostře ohnutý mezi 5 a 11 h líce, popraskané a ohnuté okraje.

Sbírka: Národní muzeum, inv. č. H5-306145 (přír. č. H5p5/2017,5)

ČECHY

Vladislav I. (1109, 1110–1117, 1120–1125)

denár 1124

Av.: stojící postava zleva s levicí na štítu drží v pravici praporec a provaz ovázaný okolo krku postavy stojící proti ní. Vnitřní obvodek perličkový, vnější vroubkovaný.

V opisu torzovitě **+DVX·VLADIZLAVS**

Rv.: poprsí zpřímá držící rozevřenou knihu nad hradbou mezi dvěma věžemi. Vnitřní obvodek perličkový, vnější vroubkovaný.

V opisu torzovitě a variantně **+VVENCEZLAVS**

Lit.: *Fiala 1895*, tab. XV:11; **Cach 1972**, č. 551; Šmerda 1996, č. 200; *Polanský 2006*, 103–111; *Polanský 2023*, č. 421.

16. AR; 0,85 g; 16,78 x 16,51 mm; 6 h.
Sbírka: Regionální muzeum v Kolíně, inv. č. 107.

17. AR; 0,8391 g; 16,16 x 16,29 mm; 5 h; nastřížený na 10,5 h líce.
Sbírka: Národní muzeum, inv. č. H5-7489 (přír. č. H5p40/1975, 5; dříve sbírka B. Veselý)

18. AR; 0,758 g; 16,66 x 16,57 mm; 9,5 h.
Sbírka: Moravské zemské muzeum, inv. č. 173408 (H 264; do r. 1987 Oblastní muzeum jihovýchodní Moravy v Gotwaldově [Zlín])

19. AR; 0,7541 g; 16,35 x 16,04 mm; 10 h; nastřížený na 12 h líce.
Sbírka: soukromá II, poř. č. 4.

20. AR; 0,7535 g; 16,71 x 16,63 mm; 1 h; líc excentricky, lehce prohnutý střížek mezi 5 a 10 h líce.
Sbírka: Národní muzeum, inv. č. H5-306146 (přír. č. H5p5/2017, 6)

21. AR; 0,69 g; 17,0 mm; 4 h; nastřížený na 9 h líce.
Sbírka: Západočeské muzeum v Plzni, inv. č. J 128 (dříve sbírka J. Ječný)

22. AR; 0,5795 g; 16,65 x 16,98 mm; 9,5 h.
Sbírka: Národní muzeum, inv. č. H5-7490 (přír. č. H5p40/1975, 6; dříve sbírka B. Veselý)

ČECHY

Vladislav I. (1109, 1110–1117, 1120–1125)

denár, 3. vláda 1120–1125

Av.: postava zleva s mečem v pravici a štítem v levici bojuje s drakem. Vnitřní a vnější obodek perličkový.

V opisu torzovitě **+DVX·VLADIZLAVS**

Rv.: poprsí v otevřené bráně. Vnitřní a vnější obodek perličkový.

V opisu torzovitě **+S·VVENCEZLAVS**

Lit.: *Fiala 1895*, tab. XVI:3; **Cach 1972**, č. 552; Šmerda 1996, č. 201; *Polanský 2023*, č. 422.

23. AR; 0,82 g; 17,0 mm; ? h.

Sbírka: Západočeské muzeum v Plzni, inv. č. J 142 (dříve sbírka J. Ječný)

24. AR; 0,8067 g; 16,79 x 16,82 mm; 3 h.

Sbírka: soukromá II, poř. č. 6 (dříve jiná soukromá sbírka)

25. AR; 0,801 g; 16,96 x 16,82 mm; 9 h.

Sbírka: Moravské zemské muzeum, inv. č. 173409 (H 264; do r. 1987 Oblastní muzeum jihovýchodní Moravy v Gotwaldově [Zlín])

26. AR; 0,768 g; 17,23 x 17,11 mm; 8,5 h; líc i rub excentricky, prasklý na 8 h líce.
Sbírka: Moravské zemské muzeum, inv. č. 173410 (H 264; do r. 1987 Oblastní muzeum jihovýchodní Moravy v Gotwaldově [Zlín])

27. AR; 0,7386 g; [16,47] x [17,11] mm; 7,5 h; ostře ohnutý mezi 2 a 7 h líce, v ohybu prasklý.
Sbírka: Národní muzeum, inv. č. H5-306148 (přír. č. H5p5/2017, 8)

28. AR; 0,7058 g; 17,11 x 16,85 mm; 10,5 h.
Sbírka: soukromá II, poř. č. 5.

29. AR; 0,6842 g; 17,02 x 17,39 mm; 9 h.
Sbírka: Národní muzeum, inv. č. H5-306147 (přír. č. H5p5/2017, 7)

30. AR; 0,68 g; 17,12 x 16,83 mm; 3 h.
Sbírka: Regionální muzeum v Kolíně, inv. č. 112.

31. AR; 0,6722 g; 16,69 x 16,83 mm; 9 h.
Sbírka: Národní muzeum, inv. č. H5-7491 (přír. č. H5p40/1975, 7; dříve sbírka B. Veselý)

ČECHY

Vladislav I. (1109, 1110–1117, 1120–1125)

denár, 3. vláda 1120–1125

Av.: jezdec na koni zprava bojuje se lvem útočícím na něj zezadu. Vnitřní obvoděk perličkový, vnější vroubkovaný.

V opisu torzovitě **†DVX·VLADIZLAVS**

Rv.: hlava zpřímá nad bránou v hradbách o třech věžích. Vnitřní obvoděk perličkový, vnější vroubkovaný.

V opisu torzovitě **†•S•VVENCEZLAVS**

Lit.: *Fiala 1895*, tab. XVI:2; **Cach 1972**, č. 553; Šmerda 1996, č. 202; *Polanský 2023*, č. 423.

32. AR; 0,8154 g; 16,88 x 16,67 mm; 1 h.

Sbírka: Národní muzeum, inv. č. H5-306149 (přír. č. H5p5/2017, 9)

33. AR; 0,74 g; 17,0 mm; ? h.

Sbírka: Západočeské muzeum v Plzni, inv. č. J 354 (dříve sbírka J. Ječný)

34. AR; 0,736 g; 16,93 x 16,64 mm; 6 h.

Sbírka: Moravské zemské muzeum, inv. č. 173411 (H 264; do r. 1987 Oblastní muzeum jihovýchodní Moravy v Gotwaldově [Zlín])

35. AR; 0,7248 g; 17,11 x 17,17 mm; 7 h; vyštíplé razidlo líce.
Sbírka: Národní muzeum, inv. č. H5-7492 (přír. č. H5p40/1975, 8; dříve sbírka B. Veselý)

36. AR; 0,7206 g; 16,63 x 16,82 mm; 3 h; rub excentricky.
Sbírka: soukromá II, poř. č. 7.

37. AR; 0,70 g; 16,41 x 16,60 mm; 3 h.
Sbírka: Regionální muzeum v Kolíně, inv. č. 113.

38. AR; 0,6854 g; [16,57] x 16,64 mm; 3 h; lehce prohnutý střížek mezi 12 a 4 h lícе.
Sbírka: Národní muzeum, inv. č. H5-306150 (přír. č. H5p5/2017, 10)

39. AR; 0,6587 g; 16,07 x 16,18 mm; 12 h.
Sbírka: soukromá II, poř. č. 8.

40. AR; 0,6578 g; 16,83 x 16,76 mm; 6 h.
Sbírka: Národní muzeum, inv. č. H5-7494 (přír. č. H5p40/1975, 10; dříve sbírka B. Veselý)

41. AR; 0,6522 g; 16,87 x 17,27 mm; 3 h; nastřížený na 12 h lícе.
Sbírka: soukromá II, poř. č. 9 (dříve jiná soukromá sbírka)

42. AR; [0,5822] g; 17,23 x 16,35 mm; 12 h; vylomený mezi 9 a 12 h líce.
Sbírka: Národní muzeum, inv. č. H5-7493 (přír. č. H5p40/1975, 9; dříve sbírka B. Veselý)

ČECHY

Soběslav I. Oldřich (1125–1140)

denár 1125–1140

Av.: sedící postava zpřímá s praporem v pravici a štítem v levici. Vnitřní obodek perličkový, vnější vroubkovaný.

V opisu torzovitě a variantně **+DVXSOBEZLAVS** či **+DVX·VSOBEZLAVS**

Rv.: poprsí zleva s křížkem o dlouhé žerdi v rukou. Vnitřní obodek perličkový, vnější vroubkovaný.

V opisu torzovitě a variantně **+SCSVVENCEZLAVS** či **+S·VVENCEZLAVS**

Lit.: *Fiala 1895*, tab. XVI:16; ***Cach 1972*, č. 572 var.**; Šmerda 1996, č. 213 var.; *Polanský 2023*, č. 442 var.

Základní varianta Cach 572: +DVXSOBEZLAVS / +SCSVVENCEZLAVS

43. AR; 0,6735 g; 17,06 x 16,97 mm; 9 h; dvojráz na líci, nastřížen na 2 h líce.
Sbírka: soukromá II, poř. č. 12 (dříve jiná soukromá sbírka)

Varianta a: +DVXSOBEZLAVS / +S·VVENCEZLAVS

44. AR; 0,86 g; 17,18 x 17,37 mm; 5 h.
Sbírka: Regionální muzeum v Kolíně, inv. č. 127.

45. AR; 0,7877 g; [16,48] x 16,83 mm; 10,5 h; líc excentricky, lehce prohnutý střížek mezi 8 a 10 h líce.
Sbírka: Národní muzeum, inv. č. H5-306152 (přír. č. H5p5/2017, 12)

46. AR; 0,7753 g; 16,65 x 16,65 mm; 1,5 h.
Sbírka: soukromá II, poř. č. 10.

47. AR; 0,7356 g; 16,49 x 17,21 mm; 3 h.
Sbírka: Národní muzeum, inv. č. H5-7495 (přír. č. H5p40/1975, 11; dříve sbírka B. Veselý)

Varianta b: **+DVX·VSOBEZLAVS / +S·VVENCEZLAVS**

48. AR; 0,7885 g; 17,51 x 17,17 mm; 7 h; prasklý na 7 h líce.
Sbírka: Národní muzeum, inv. č. H5-7498 (přír. č. H5p40/1975, 14; dříve sbírka B. Veselý)

49. AR; 0,7615 g; 16,11 x 16,26 mm; 12 h; líc excentricky.
Sbírka: Národní muzeum, inv. č. H5-306151 (přír. č. H5p5/2017, 11)

50. AR; 0,7118 g; 16,83 x 17,04 mm; 3 h; dvojráz obrazu rubu.
Sbírka: Národní muzeum, inv. č. H5-7497 (přír. č. H5p40/1975, 13; dříve sbírka B. Veselý)

51. AR; 0,6926 g; 17,02 x 16,88 mm; 2 h.
Sbírka: Národní muzeum, inv. č. H5-7496 (přír. č. H5p40/1975, 12; dříve sbírka B. Veselý)

52. AR; 0,6889 g; 17,41 x 17,24 mm; 8 h.
Sbírka: soukromá II, poř. č. 11.

Varianta a/b: var. lícního opisu nezjištěna / **+S·VVENCEZLAVS**

53. AR; 0,785 g; 16,66 x 17,11 mm; 3 h; lícní razidlo vylámané.

Sbírka: Moravské zemské muzeum, inv. č. 173412 (H 264; do r. 1987 Oblastní muzeum jihovýchodní Moravy v Gotwaldově [Zlín])

ČECHY

Soběslav I. Oldřich (1125–1140)

denár 1125–1140

Av.: jezdec na koni zprava vráží kopí do tlamy draka ležícího pod kopyty koně. Vnitřní obodek perličkový.

V opisu torzovitě a variantně **+SOBINAΛSDVX**

Rv.: poprsí zpřima s ratolestí v pravici a s pozdviženou levicí. Vnitřní obodek perličkový.

V opisu torzovitě a variantně **+SCS·VVENCEZLAVS**

Lit.: *Fiala 1895*, tab. XVI:18; **Cach 1972, č. 574**; Šmerda 1996, č. 215; *Polanský 2023*, č. 444–445.

54. AR; 0,7803 g; 16,65 x 17,26 mm; 3 h.

Sbírka: Národní muzeum, inv. č. H5-7500 (přír. č. H5p40/1975, 16; dříve sbírka B. Veselý)

55. AR; 0,7762 g; 16,67 x 16,88 mm; 7 h; rub excentricky.

Sbírka: Národní muzeum, inv. č. H5-7499 (přír. č. H5p40/1975, 15; dříve sbírka B. Veselý)

56. AR; 0,7128 g; 17,59 x 17,55 mm; 7 h

XRF (č. m. 21414): Ag 53,5 %; Cu 43,16 %; Pb 1,88 %; Au 0,64 %; Zn <0,3 %; Sn 0,2 %; Bi <0,05 %; Sb 0,2 %; Fe 0,28 %

Ex.: *Polanský 2023*, č. 444.

Sbírka: Národní muzeum, inv. č. H5-5770 (dříve sbírka K. Chaura, zakoupeno 1930)

57. AR; 0,6728 g; 16,41 x 16,19 mm; 3 h.

Sbírka: soukromá II, poř. č. 13.

58. AR; 0,67 g; 16,7 mm; ? h.

Sbírka: Západočeské muzeum v Plzni, inv. č. J 150 (dříve sbírka J. Ječný)

59. AR; 0,6626 g; 16,64 x 16,48 mm; 9 h.

Sbírka: Národní muzeum, inv. č. H5-7501 (přír. č. H5p40/1975, 17; dříve sbírka B. Veselý)

ČECHY

Soběslav I. Oldřich (1125–1140)

denár 1125–1140

Av.: dvě postavy stojící proti sobě, vlevo s křížkem o dlouhé žerdi v pravici a kadidelnicí v levici, vpravo s křížkem o dlouhé žerdi v levici a s pozdviženou pravici. Vnitřní obodek perličkový, vnější vroubkovaný.

V opisu torzovitě a variantně **+D2X2V0BEZLAV2**

Rv.: dvě polopostavy proti sobě, vpravo s žezlem o dlouhé žerdi v levici, obě držící křížek o dlouhé žerdi, mezi sebou. Vnitřní obodek perličkový, vnější hladký.

V opisu torzovitě a variantně **+2C2VVENCEZLAV2**

Lit.: *Fiala 1895*, tab. XVI:20; **Cach 1972, č. 576**; Šmerda 1996, č. 217; *Polanský 2023*, č. 446.

60. AR; 0,86 g; 17,54 x 17,75 mm; 3 h; líc excentricky.
Sbírka: Regionální muzeum v Kolíně, inv. č. 120.

61. AR; 0,7934 g; 17,64 x 18,01 mm; 9 h; nastřížen na 9,5 h líce, rub excentricky.
XRF (č. m. 21416): Ag 26,1 %; Cu 71,40 %; Pb 1,04 %; Au 0,37 %; Zn 0,3 %;
Sn <0,1 %; Bi 0,06 %; Sb 0,2 %; Fe 0,38 %
Ex.: *Polanský 2023*, č. 446.

Sbírka: Národní muzeum, inv. č. H5-5772 (dříve sbírka K. Chaura, zakoupeno 1933)

62. AR; 0,7777 g; 17,66 x 17,72 mm; 11 h.
Sbírka: Národní muzeum, inv. č. H5-7502 (přír. č. H5p40/1975, 18; dříve sbírka
B. Veselý)

63. AR; 0,72 g; 17,96 x 17,84 mm; 12 h; líc i rub excentricky.
Sbírka: Regionální muzeum v Kolíně, inv. č. 119.

64. AR; 0,7186 g; 17,63 x 18,17 mm; 9 h; prasklý na 3,5 h líce.
Sbírka: Národní muzeum, inv. č. H5-7504 (přír. č. H5p40/1975, 20; dříve sbírka B. Veselý)

65. AR; 0,7029 g; 18,37 x 17,89 mm; 5,5 h; nastřížený na 2 h líce.
Sbírka: Národní muzeum, inv. č. H5-7503 (přír. č. H5p40/1975, 19; dříve sbírka B. Veselý)

66. AR; 0,5945 g; 18,51 x [17,53] mm; 10,5 h; zprohýbaný, ohnutý mezi 5 a 8 h líce, prasklý na 7 h líce.

Sbírka: Národní muzeum, inv. č. H5-306153 (přír. č. H5p5/2017, 13)

ČECHY

Soběslav I. Oldřich (1125–1140)

denár 1125–1140

Av.: postava sedící na trůnu zpřímá s praporem v pravici, vlevo stojící postava s rukou na praporeci, vpravo stojící anděl zleva. Vnitřní a vnější obvodek perličkový.

V opisu torzovitě a variantně **+D2+2VOBEZLAV2**

Rv.: vlevo stojící postava s klíčem v pravici, proti ní stojící anděl s kadidelnicí v levici, drží mezi sebou křížek o dlouhé žerdi. Vnitřní a vnější obvodek perličkový.

V opisu torzovitě a variantně **+222VVENCEZLAV2**

Lit.: *Fiala 1895*, tab. XVI:24; **Cach 1972**, č. 578; Šmerda 1996, č. 219; *Polanský 2023*, č. 448.

67. AR; 0,8391 g; 17,43 x 17,13 mm; 8 h; líc i rub excentricky.

Sbírka: Národní muzeum, inv. č. H5-7506 (přír. č. H5p40/1975, 22; dříve sbírka B. Veselý)

68. AR; 0,8308 g; 17,12 x [17,45] mm; 2,5 h; ohnutý mezi 5 a 9 h líce, prasklý na 8 h líce, nastřížený na 5 h líce.

Sbírka: Národní muzeum, inv. č. H5-306154 (přír. č. H5p5/2017, 14)

69. AR; 0,83 g; 17,4 mm; ? h.

Sbírka: Západočeské muzeum v Plzni, inv. č. J 153 (dříve sbírka J. Ječný)

70. AR; 0,7641 g; 17,13 x 16,53 mm; 3,5 h; líc excentricky; nedoražený.

Sbírka: Národní muzeum, inv. č. H5-306140 (přír. č. H5p37/1980, 1; dříve pravděpodobně sbírka F. Cach)

71. AR; 0,7627 g; 17,25 x 16,73 mm; 2,5 h; dvojráz.

Sbírka: Národní muzeum, inv. č. H5-7505 (přír. č. H5p40/1975, 21; dříve sbírka B. Veselý)

72. AR; 0,71 g; 17,35 x 17,22 mm; 6 h; líc i rub obraz a opis korumpován.

Sbírka: Regionální muzeum v Kolíně, inv. č. 133.

73. AR; 0,7096 g; 16,37 x 16,33 mm; 6 h.

Sbírka: soukromá II, poř. č. 14.

74. AR; 0,69 g; 17,71 x 17,51 mm; 5 h.
Sbírka: Regionální muzeum v Kolíně, inv. č. 132.

75. AR; 0,684 g; 16,47 x 17,11 mm; 12 h; líc i rub excentricky.
Sbírka: Moravské zemské muzeum, inv. č. 173413 (H 264; do r. 1987 Oblastní muzeum jihovýchodní Moravy v Gotwaldově [Zlín])

ČECHY

Soběslav I. Oldřich (1125–1140)

denár 1125–1140

Av.: pět stojících bojovníků zprava. Vnitřní a vnější obvodek perličkový.

V opisu torzovitě a variantně **+D2X2VOBEZLAV2**

Rv.: stojící postava zpřímá s kopím v pravici a štítem v levici, mezi dvěma menšími postavami, postava vlevo s mečem v pravici, postava vpravo s křížkem o delší žerdi v levici. Vnitřní a vnější obvodek perličkový.

V opisu torzovitě a variantně **+2D2VVENCEZLAV2**

Lit.: *Fiala 1895*, tab. XVI:25; *Cach 1972*, č. 579; Šmerda 1996, č. 220; *Polanský 2023*, č. 449–450.

76. AR; 0,8508 g; 17,95 x 18,48 mm; 5,5 h.

Sbírka: Národní muzeum, inv. č. H5-7507 (přír. č. H5p40/1975, 23; dříve sbírka B. Veselý)

77. AR; 0,812 g; 17,49 x 17,76 mm; 11 h.

Sbírka: Moravské zemské muzeum, inv. č. 173414 (H 264; do r. 1987 Oblastní muzeum jihovýchodní Moravy v Gotwaldově [Zlín])

78. AR; 0,7946 g; 18,11 x 17,54 mm; 5 h.

Sbírka: Národní muzeum, inv. č. H5-7508 (přír. č. H5p40/1975, 24; dříve sbírka B. Veselý)

79. AR; 0,772 g; 18,71 x 18,35 mm; 6 h; rub excentricky.

Sbírka: Moravské zemské muzeum, inv. č. 173415 (H 264; do r. 1987 Oblastní muzeum jihovýchodní Moravy v Gotwaldově [Zlín])

80. AR; 0,77 g; 18,0 mm; ? h.

Sbírka: Západočeské muzeum v Plzni, inv. č. J 154 (dříve sbírka J. Ječný)

81. AR; 0,7608 g; 17,31 x 17,19 mm; 12 h.

Sbírka: Národní muzeum, inv. č. H5-306155 (přír. č. H5p5/2017, 15)

82. AR; 0,71 g; 17,78 x 17,94 mm; 9 h; rub excentricky.
Sbírka: Regionální muzeum v Kolíně, inv. č. 131.

83. AR; 0,7096 g; 18,11 x 18,08 mm; 3 h.
Sbírka: soukromá I, poř. č. 1.

84. AR; 0,6882 g; 17,91 x 17,11 mm; 3 h.
Sbírka: soukromá II, poř. č. 16 (dříve jiná soukromá sbírka)

85. AR; 0,6726 g; 16,81 x 17,04 mm; 3 h.
Sbírka: soukromá II, poř. č. 15.

ČECHY

Soběslav I. Oldřich (1125–1140)

denár 1125–1140

Av.: postava zleva drží malou postavu nad oltářem, které žehná postava zprava.
Vnitřní obvodek perličkový, vnější hladký.

V opisu torzovitě a variantně **+D2X2VA.BLAV2**

Rv.: postava na trůnu s knížecí čapkou zprava s mečem v pravici a s praporem v levici, proti ní postava zleva se štítem v levém podpaží, nad nimi ruka Boží. Vnitřní obvodek perličkový, vnější hladký.

V opisu torzovitě a variantně **+D2XVVENCEZLAV2**

Lit.: *Fiala 1895*, tab. XVI:26; *Cach 1972*, č. 580; Šmerda 1996, č. 221; *Polanský 2023*, č. 451.

86. AR; 0,923 g; 17,54 x 17,76 mm; 9 h; líc poškrábaný.

Sbírka: Moravské zemské muzeum, inv. č. 173416 (H 264; do r. 1987 Oblastní muzeum jihovýchodní Moravy v Gotwaldově [Zlín])

87. AR; 0,7528 g; 17,02 x 16,99 mm; 9,5 h; excentricky, prohnutý střížek.

Sbírka: soukromá I, poř. č. 3.

88. AR; 0,75 g; 17,46 x 18,10 mm; 6 h; rub excentricky
Sbírka: Regionální muzeum v Kolíně, inv. č. 135.

89. AR; 0,7447 g; 17,11 x 17,67 mm; 1 h.
Sbírka: soukromá I, poř. č. 2.

90. AR; 0,73 g; 16,30 x 16,26 mm; 5 h; líc i rub excentricky, obraz i opis korumpován.
Sbírka: Regionální muzeum v Kolíně, inv. č. 134.

91. AR; 0,7148 g; 17,42 x 16,78 mm; 11,5 h; nastřížený na 5 h líce, rub excentricky.

Sbírka: Národní muzeum, inv. č. H5-7509 (přír. č. H5p40/1975, 25; dříve sbírka B. Veselý)

92. AR; 0,68 g; 17,5 mm; ? h.

Sbírka: Západočeské muzeum v Plzni, inv. č. J 155 (dříve sbírka J. Ječný)

93. AR; 0,6706 g; 16,76 x 16,69 mm; 1 h.

Sbírka: soukromá II, poř. č. 17.

ČECHY

Soběslav I. Oldřich (1125–1140)

denár 1125–1140

Av.: stojící postava zpřímá s praporem v pravici a štítem v levici mezi dvěma stojícími postavami. Vnitřní obvoděk perličkový, vnější hladký.

V opisu torzovitě a variantně **+D2X2VA2EOZLAV2**

Rv.: stojící postava zpřímá s mečem v pravici a štítem v levici zápasí s drakem a medvědem, vpravo strom. Vnitřní obvoděk perličkový, vnější hladký.

V opisu torzovitě a variantně **+2D2VVENCEZLAV2**

Lit.: *Fiala 1895*, tab. XVI:28; **Cach 1972**, č. 582; Šmerda 1996, č. 223; *Polanský 2023*, č. 453.

94. AR; 0,901 g; 16,74 x 16,92 mm; 8,5 h; rub excentricky.

Sbírka: Moravské zemské muzeum, inv. č. 173417 (H 264; do r. 1987 Oblastní muzeum jihovýchodní Moravy v Gotwaldově [Zlín])

95. AR; 0,88 g; 17,4 mm; ? h.

Sbírka: Západočeské muzeum v Plzni, inv. č. J 156 (dříve sbírka J. Ječný)

96. AR; 0,8778 g; 18,31 x 18,19 mm; 6 h; původně ohnutý, rovnaný.

Sbírka: soukromá I, poř. č. 4.

97. AR; 0,84 g; 17,34 x 16,98 mm; 6 h; rub excentricky.

Sbírka: Regionální muzeum v Kolíně, inv. č. 130.

98. AR; 0,8157 g; 16,94 x 16,81 mm; 7,5 h; líc i rub excentricky.

Sbírka: Národní muzeum, inv. č. H5-7511 (přír. č. H5p40/1975, 27; dříve sbírka B. Veselý)

99. AR; 0,815 g; 16,64 x 16,62 mm; 9 h; líc i rub excentricky.

Sbírka: Moravské zemské muzeum, inv. č. 173418 (H 264; do r. 1987 Oblastní muzeum jihovýchodní Moravy v Gotwaldově [Zlín])

100. AR; 0,7734 g; 17,05 x 17,21 mm; 12 h.

Sbírka: Národní muzeum, inv. č. H5-7510 (přír. č. H5p40/1975, 26; dříve sbírka B. Veselý)

101. AR; 0,7581 g; 17,98 x 17,64 mm; 12 h; rub excentricky.

Sbírka: Národní muzeum, inv. č. H5-7512 (přír. č. H5p40/1975, 28; dříve sbírka B. Veselý)

102. AR; 0,6826 g; 17,21 x 16,99 mm; 6 h.

Sbírka: soukromá II, poř. č. 18.

103. AR; 0,6757 g; [14,53] x 17,36 mm; 1 h; ostře ohnutý mezi 12 a 7 h líce.
Sbírka: Národní muzeum, inv. č. H5-306156 (přír. č. H5p5/2017, 16)

ČECHY

Soběslav I. Oldřich (1125–1140)

denár 1125–1140

Av.: jezdec na koni zprava s praporem v pravici opřeným o rameno, vlevo v poli křížek. Vnitřní obvodek perličkový.

V opisu torzovitě a variantně **+DVXSOBEZLAVS**

Rv.: v hladkém čtverci sedící postava zleva s křížkem o dlouhé žerdi v levici předávající pravici předmět druhé postavě klečící proti ní, vlevo od čtverce křížek. Vnitřní obvodek perličkový.

V opisu torzovitě a variantně **+SCSVVENCEZLAVS**

Lit.: *Fiala 1895*, tab. XVII:1; **Cach 1972**, č. **583a**; Šmerda 1996, č. 224b; *Polanský 2023*, č. 454.

104. AR; 0,83 g; 18,5 mm; ? h.

Sbírka: Západočeské muzeum v Plzni, inv. č. J 157 (dříve sbírka J. Ječný)

105. AR; 0,79 g; 17,48 x 17,00 mm; 2 h.
Sbírka: Regionální muzeum v Kolíně, inv. č. 116.

106. AR; 0,7884 g; 18,31 x 18,23 mm; 4,5 h.
Sbírka: Národní muzeum, inv. č. H5-306139 (přír. č. H5p24/1976, 3; dříve pravděpodobně sbírka F. Cach)

107. AR; 0,7245 g; 16,98 x 16,71 mm; 6 h; nastřížený na 12 h líce.
Sbírka: Národní muzeum, inv. č. H5-7518 (přír. č. H5p40/1975, 34; dříve sbírka B. Veselý)

108. AR; 0,7054 g; 16,58 x 16,55 mm; 10 h.

Sbírka: Národní muzeum, inv. č. H5-7517 (přír. č. H5p40/1975, 33; dříve sbírka B. Veselý)

109. AR; [0,3614] g; [13,52] x [15,44] mm; 10 h; zlomek.

Sbírka: Národní muzeum, inv. č. H5-306157 (přír. č. H5p5/2017, 17)

ČECHY

Soběslav I. Oldřich (1125–1140)

denár 1125–1140

Av.: jezdec na koni zprava s praporem v pravici opřeným o rameno, vlevo v poli křížek. Vnitřní obvodek perličkový.

[...]DZ[...]

Rv.: sedící postava zleva s křížkem o dlouhé žerdi v levici předávající pravici předmět druhé postavě klečící proti ní. Hladký čtverec, vnitřní obvodek perličkový.

+SC[...]LAVZ

Lit.: *Fiala 1895*, tab. XVII:1; ***Cach 1972*, č. 583 (var. b)**; Šmerda 1996, č. 224 (var. c); *Polanský 2023*, č. 455.

110. AR; 0,8242 g; 17,71 x 18,01 mm; 4,5 h; líc i rub excentricky

XRF (č. m. 21425): Ag 44,6 %; Cu 52,45 %; Pb 1,80 %; Au 0,62 %; Zn <0,3 %; Sn <0,1 %; Bi 0,06 %; Sb 0,15 %

Ex.: *Chaura 1934*, 11–12, C; *Polanský 2023*, č. 455.

Sbírka: Národní muzeum, inv. č. H5-5781 (dříve sbírka K. Chaura, zakoupeno 1930)

ČECHY

Soběslav I. Oldřich (1125–1140)

denár 1125–1140

Av.: jezdec na koni zprava s praporem v pravici opřeným o rameno, vlevo v poli křížek. Vnitřní obvodok perličkový.

[..]VX[...]**L**[...]

Rv.: v hladkém čtverci sedící postava zleva s dlouhou žerdí v levici předává pravici předmět druhé postavě klečící proti ní, nad čtvercem křížek. Vnitřní obvodok perličkový.

[..]DZVVE[...]**EZ**[..]V[.]

Lit.: *Fiala 1895*, tab. XVII:1; **Cach 1972**, č. 583 (var. c); Šmerda 1996, č. 224 (var. d); *Polanský 2023*, č. 456.

111. AR; 0,8851 g; 17,92 x 17,78 mm; 7,5 h

XRF (č. m. 21427): Ag 53,3 %; Cu 41,98 %; Pb 2,73 %; Au 0,87 %; Zn 0,3 %; Sn 0,18 %; Bi 0,05 %; Sb 0,2 %; Fe 0,42 %

Ex.: *Chaura 1934*, 11–12, D; *Polanský 2023*, č. 456.

Sbírka: Národní muzeum, inv. č. H5-5783 (dříve sbírka K. Chaura, zakoupeno 1930)

ČECHY

Soběslav I. Oldřich (1125–1140)

denár 1125–1140

Av.: jezdec na koni zprava s praporem v pravici opřeným o rameno, vpravo v poli křížek. Vnitřní obvodok perličkový.

[...]**CE**[...]

Rv.: sedící postava zleva s křížkem o dlouhé žerdí v levici předávající pravici předmět druhé postavě klečící proti ní. Hladký čtverec, vnitřní obvodok perličkový.

+SCV[...]**AVZ**

Lit.: *Fiala 1895*, tab. XVII:1; **Cach 1972**, č. 583 (var. d); Šmerda 1996, č. 224 (var. e); *Polanský 2023*, č. 457.

112. AR; 0,6316 g; 16,97 x 17,31 mm; 9 h; rub excentricky
XRF (č. m. 21426): Ag 50,4 %; Cu 46,15 %; Pb 1,76 %; Au 0,72 %; Zn 0,3 %;
Sn 0,17 %; Bi <0,05 %; Sb 0,18 %; Fe 0,32 %
Ex.: *Chaura 1934*, 11–12, E; *Polanský 2023*, č. 457.
Sbírka: Národní muzeum, inv. č. H5-5782 (dříve sbírka K. Chaura, zakoupeno 1930)

ČECHY

Soběslav I. Oldřich (1125–1140)

denár 1125–1140

Av.: poprsí zpřima s praporecem v pravici a štítem v levici uprostřed oválného orámování zdobeného po stranách menšími ovály vyplněnými kuličkami. Vnitřní obvodek perličkový, vnější hladký.

V opisu torzovitě a variantně **+D2VX2OBE2LAV2**

Rv.: postava na trůnu zpřima s pozdviženýma rukama mezi dvěma postavami, které k ní vztahují ruce. Vnitřní obvodek perličkový, vnější hladký.

V opisu torzovitě a variantně **+2C2VVENCEZLAV2**

Lit.: *Fiala 1895*, tab. XVII:2; ***Cach 1972*, č. 584**; Šmerda 1996, č. 225; *Polanský 2023*, č. 458.

113. AR; 0,80 g; 17,5 mm; ? h.

Sbírka: Západočeské muzeum v Plzni, inv. č. J 158 (dříve sbírka J. Ječný)

114. AR; 0,77 g; 17,16 x 17,77 mm; 7 h.
Sbírka: Regionální muzeum v Kolíně, inv. č. 137.

115. AR; 0,74 g; 17,47 x 17,76 mm; 6 h; rub vylomené razidlo.
Sbírka: Regionální muzeum v Kolíně, inv. č. 136.

116. AR; 0,7011 g; 17,05 x 17,59 mm; 10,5 h.
Sbírka: Národní muzeum, inv. č. H5-306158 (přír. č. H5p5/2017, 18)

117. AR; 0,6914 g; 17,82 x 17,84 mm; 6 h.
Sbírka: soukromá I, poř. č. 5.

118. AR; 0,6035 g; [15,21] x [16,47] mm; 1 h; ostře ohnutý mezi 11 a 4 h líce.
Sbírka: Národní muzeum, inv. č. H5-306159 (přír. č. H5p5/2017, 19)

119. AR; 0,6001 g; 17,93 x 17,66 mm; 9,5 h.
Sbírka: soukromá II, poř. č. 19.

ČECHY

Soběslav I. Oldřich (1125–1140)

denár 1125–1140

Av.: dva andělé drží společně mezi sebou kříž o dlouhé žerdi. Vnitřní obvodek perličkový, vnější hladký.

V opisu torzovitě a variantně **+DVXSOBEZLAVS**

Rv.: dvě postavy zpřima, postava vlevo s berlou v pravici, postava vpravo s kopím v pravici a štítem v levici, vlevo v poli křížek. Vnitřní obvodek perličkový, vnější hladký.

V opisu torzovitě a variantně **+SCSVVENCEZLAVS**

Lit.: *Fiala 1895*, neuvádí; *Cach 1972*, č. 585; Šmerda 1996, č. 226; *Polanský 2023*, č. 459.

120. AR; 0,8217 g; 17,52 x 17,88 mm; 7 h; líc excentricky, nastřížený na 5,5 h líce.
Sbírka: Národní muzeum, inv. č. H5-306160 (přír. č. H5p5/2017, 20)

121. AR; 0,7907 g; 17,31 x 17,32 mm; 11 h; nastřížen na 10 h líce, líc excentricky
XRF (č. m. 21430): Ag 49,7 %; Cu 46,09 %; Pb 1,66 %; Au 0,94 %; Zn 0,72 %;
Sn 0,22 %; Bi <0,05 %; Sb 0,19 %; Fe 0,44 %
Ex.: *Chaura 1934*, 9–10, B; *Polanský 2023*, č. 459.
Sbírka: Národní muzeum, inv. č. H5-5786 (dříve sbírka K. Chaura, zakoupeno 1933)

122. AR; 0,77 g; 17,7 mm; ? h.
Sbírka: Západočeské muzeum v Plzni, inv. č. J 159 (dříve sbírka J. Ječný)

123. AR; 0,7644 g; 17,79 x 17,94 mm; 1,5 h; nastřížený na 4 h líce.
Sbírka: Národní muzeum, inv. č. H5-7515 (přír. č. H5p40/1975, 31; dříve sbírka B. Veselý)

124. AR; 0,7471 g; 17,73 x 17,88 mm; 3,5 h; nastřížený na 11,5 h líce.
Sbírka: Národní muzeum, inv. č. H5-7513 (přír. č. H5p40/1975, 29; dříve sbírka B. Veselý)

125. AR; 0,6984 g; 17,46 x 17,84 mm; 7,5 h; nastřížený na 8 h líce, prasklý na 6 h líce, vyštíplé razidlo líce.
Sbírka: Národní muzeum, inv. č. H5-7514 (přír. č. H5p40/1975, 30; dříve sbírka B. Veselý)

126. AR; 0,6707 g; 16,83 x 17,06 mm; 8,5 h; líc i rub excentricky, nastřížený na 2,5 h líce.

Sbírka: soukromá II, poř. č. 20.

ČECHY

Soběslav I. Oldřich (1125–1140)

denár 1125–1140

Av.: dva andělé drží společně mezi sebou kříž o dlouhé žerdi. Vnitřní obvodek perličkový, vnější hladký.

+ [.....] **LAVS**

Rv.: dvě postavy zpřima, postava vlevo s berlou v pravici, postava vpravo s kopím v pravici a štítem v levici. Vnitřní obvodek perličkový, vnější hladký.

+ **S** [..] **VVENCE** [..] **AVS**

Lit.: *Fiala 1895*, neuvádí; **Cach 1972, č. 585 var.**; Šmerda 1996, č. 226 var.; *Polanský 2023*, č. 460.

Pozn.: *Cach 1972*, č. 585 ani Šmerda 1996, č. 226 tuto variantu neuvádí

127. AR; 0,8481 g; 17,52 x 17,24 mm; 3 h; nastřížený na 7 h líce, líc excentricky XRF (č. m. 21431): Ag 33,9 %; Cu 62,52 %; Pb 2,09 %; Au 0,35 %; Zn <0,3 %; Sn <0,1 %; Bi 0,05 %; Sb 0,26 %; Fe 0,48 %

Ex.: *Chaura 1934*, 9–10, A; *Polanský 2023*, č. 460.

Sbírka: Národní muzeum, inv. č. H5-5787 (dříve sbírka K. Chaura, zakoupeno 1933)

ČECHY,

Vladislav I. (II.) (1140–1158–1172)

denár, knížecí vláda 1140–1158

Av.: dvě sedící postavy proti sobě. Vnitřní obvodek perličkový.

V opisu torzovitě **+DVXVVLADIZLAVS**

Rv.: poprsí zpřímá s rukama pozdviženými (orant) nad hradbou mezi věžemi spojenými střechou. Vnitřní obvodek perličkový.

V opisu torzovitě **+SCSVVENCEZLAVS**

Lit.: *Fiala 1895*, tab. XVII:8; **Cach 1972**, č. 593ab; Šmerda 1996, č. 233b; *Polanský 2023*, č. 467.

Pozn.: *Cach 1972*, č. 593 tuto variantu neuvádí, je kombinací jeho variant a + b

128. AR; 0,6782 g; 15,48 x 16,27 mm; 4 h.

Sbírka: Národní muzeum, inv. č. H5-7516 (přír. č. H5p40/1975, 32; dříve sbírka B. Veselý)

Zhodnocení nálezu

Nejstarší složku depotu Běšínov představují ražby typů Cach č. 424 a 543. Denáry Bořivoje II. typu Cach č. 424 (kat. č. 1–3) byly raženy v průběhu jeho třetí vlády v letech 1117–1120. Tuto dataci potvrzuje složení denárových nálezů Senice 1887,²⁴ Lažánky,²⁵ Hodousice 1931,²⁶ Němčice 1877²⁷ a Víceměřice 2008/2014,²⁸ ukrytých těsně před, nebo po roce 1120.

²⁴ Nejmladšími mincemi v nálezu Senice 1887 jsou denáry Bořivoje II. typů Cach č. 421–424 (*Fiala 1887*; *Fiala 1888*; *Fiala 1895*, s. 185, č. 111; *Radoměřský 1952*, s. 100, s. 118; *Nálezy II/1*, s. 37, č. 1556; *Cach 1972*, s. 75, č. 305; *Videman et al. 2022*, s. 64, č. 1.7).

²⁵ Nejmladšími mincemi v nálezu Lažánky jsou denáry Vladislava I. typu Cach č. 550 (*Radoměřský 1964*, s. 8; *Videman et al. 2022*, s. 65, č. I.10; *Lukas 2025*).

²⁶ Nejmladšími mincemi v nálezu Hodousice 1931 jsou denáry Vladislava I. typu Cach č. 550 (*Radoměřský 1952*, s. 7–31; *Nálezy II/1*, s. 38, č. 1561; *Cach 1972*, s. 60, č. 208; *Videman et al. 2022*, s. 65, č. I.8; *Militký 2023*, s. 10–12).

²⁷ Nejmladšími mincemi v nálezu Němčice 1877 jsou denáry Vladislava I. typu Cach č. 550 (*Smolík 1881*, s. 106–110; *Fiala 1887*, 233; *Fiala 1891*, s. 80, pozn. 92; *Fiala 1895*, s. 186, č. 112; *Nálezy II/1*, s. 38, č. 1562; *Radoměřský 1952*, s. 100, 104; *Cach 1972*, s. 66, č. 242; *Videman et al. 2022*, s. 65, č. I.9).

²⁸ Nejmladšími mincemi v nálezu Víceměřice 2008/2014 jsou denáry Vladislava I. typů Cach č. 551–553 (*Videman et al. 2022*, s. 66, č. I.12).

Jedním exemplářem je v nálezů zastoupen denár Vladislava I. typu Cach č. **543** (kat. č. 4), ražený podle názoru některých badatelů rovněž v letech 1117–1120 v rámci jeho blíže nespecifikovaného údělu ležícího „od řeky Labe na sever“.²⁹ Na denáry Bořivoje II. typu Cach č. 424 časově navazují relativně početně zastoupené denáry Vladislava I. typů Cach č. **549** (kat. č. 5–15) a Cach č. **551–553** (kat. č. 16–42), ražené nepochybně v letech 1120–1125³⁰ a zastoupené vedle nálezů Běšínov 1927 rovněž v nálezích Hodousice 1931, Hodkov 1961³¹ a Netolice 1850,³² ukrytých po roce 1120, resp. 1125.

Období vlády Soběslava I. Oldřicha v letech 1125–1140 (kat. č. 43–127) je v rámci nálezů Běšínov zastoupeno téměř kompletní škálou denárových typů tohoto panovníka. Chybí zde pouze denáry typu Cach č. 571, zastoupené v jediném známém hromadném nálezů Nespeky II 2011;³³ denáry typu Cach č. 573, zastoupené v nálezů Dolní Mokropsy IV 1892;³⁴ denáry typu Cach č. 581, zastoupené v nálezích z okolí Litoměřic, odkrytém v 60. letech 18. století,³⁵ a Nespeky II 2011;³⁶ a rovněž denáry typu Cach č. 586, zastoupeného ve dvou exemplářích v nálezů Ladná 1993.³⁷

Nejmladší minci v nálezů Běšínov představuje jediný exemplář denáru Vladislava II. typu Cach č. **593** (kat. č. 128)³⁸ z období knížecí vlády (1140–1158). Jeho přítomnost je důležitá, neboť v depotech ukrytých před rokem 1158 se doposud jediný exemplář vyskytl v hromadném nálezů Vrbno 1966, ukrytém před rokem 1158.³⁹ Ve všech ostatních v odborné literatuře popsaných depotech ukrytých v období knížecí vlády Vladislava II. (1140–1158) však denáry typu Cach č. 593 chybí,⁴⁰ početněji jsou přítomny v hromadných nálezích ukrytých až po roce 1158.⁴¹

²⁹ „Borivoy...dat fratri suo dimidiám sui ducatus partem, que sita ultra fluvium Labe tendit ad aquilonem.“ (Kosmas III/43, s. 218.). K vývoji názorů na datování ražby denárů typu Cach č. 543: *Fiala 1895*, s. 353; *Radoměrský 1952*, s. 102–103; *Mazo Karras 1985*, s. 190–210; *Polanský 2024*, 261; *Lukas 2025*.

³⁰ K datování ražby uvedených denárových typů srov. *Radoměrský 1952*, s. 104–105.

³¹ *Radoměrský 1964*; *Cach 1972*, s. 60, č. 207; *Videman et al. 2022*, s. 66, č. I.11.

³² *Fiala 1891*, s. 117, pozn.107–116 (jako „Maierhof Schwarzenberg“); *Fiala 1895*, s. 192, č. 123 (jako „Dvůr Schwarzenberg u Netolic“); *Radoměrský 1952*, s. 104; *Nálezů II/1*, s. 41, č. 1581; *Cach 1972*, s. 66, č. 244; *Videman et al. 2022*, s. 72, č. II.4.

³³ K problematice zařazení denáru typu Cach č. 571 srov. *Fiala 1895*, s. 364, č. 1592; *Turnwald 1949*, s. 75; *Radoměrský – Rytneš 1958*, s. 45–46, pozn. 38; *Polanský 2003*; *Videman et al. 2022*, s. 158–159.

³⁴ *Smolík 1892*; *Fiala 1895*, s. 192, č. 122; *Nálezů II*, s. 42, č. 1584; *Cach 1972*, s. 59, č. 201; *Videman et al. 2022*, s. 68, č. II.3.

³⁵ *Fiala 1895*, s. 193, č. 124; *Nálezů II*, s. 44, č. 1594; *Cach 1972*, s. 64, č. 231; *Lukas 2022*; *Videman et al. 2022*, s. 70, č. III.4; *Militký 2020*, s. 75, č. 8.

³⁶ *Videman et al. 2022*, s. 97.

³⁷ *Videman – Paukert 2009*, s. 420.

³⁸ Numismatické oddělení Národního muzea, př. č. 40/1970, č. 32.

³⁹ *Videman et al. 2022*, 70, č. III.6; *Lukas – Polanský 2024*.

⁴⁰ Praha – okolí, před 1920 (*Cach 1972*, s. 72, č. 288; *Videman et al. 2022*, s. 69, č. III.1), Praha – Opatovická ul. 1875 (*Cach 1972*, s. 70, č. 276; *Videman et al. 2022*, s. 69, č. III.2), Litoměřice, 70. léta 18. stol. (*Cach 1972*, s. 64, č. 231; *Videman et al. 2022*, s. 70, č. III.4; *Lukas 2022*), Praha – Štěpánská ul. 1930 (*Cach 1972*, s. 71, č. 277; *Videman et al. 2022*, s. 70, č. III.5).

⁴¹ Čechy před 1896 (*Cach 1972*, s. 58, č. 194; *Videman et al. 2022*, s. 72, č. IV.2), Neustupov 1914 (*Cach 1972*, s. 67, č. 247; *Videman et al. 2022*, s. 72, č. IV.3), Roztoky 1861 (*Cach 1972*, s. 75, č. 300; *Videman et al. 2022*, s. 73, č. IV.6), Libotov 1941/2009 (*Cach 1972*, s. 63, č. 228b; *Videman et al. 2022*, s. 72, č. IV.5) a Hradec Králové okolí 2006 (*Videman et al. 2022*, s. 72, č. IV.4).

Početní zastoupení jednotlivých typů naznačuje, že denárový soubor z okolí Běšinova byl shromažďován buď postupně, tedy v průběhu více než dvaceti let vlády Bořivoje II., Vladislava I., Soběslava I. Oldřicha a Vladislava II., anebo, že v nálezu zastoupené denárové typy obíhaly současně.

Prostorové souvislosti

Místo denárového nálezu z okolí Běšinova leží v blízkosti raně středověkého hradiště U sv. Jiří (k. ú. Kouřim, okr. Kolín), vybudovaného koncem 10. století na ostrožně nad soutokem potoků Střebovka a Výrovka.⁴² Jednalo se nepochybně o přemyslovské správní centrum, založené v blízkosti ležícího zaniklého hradiště Stará Kouřim. O jeho významu v rámci organizační struktury raně středověkého přemyslovského státu svědčí jeho uvedení v seznamu knížecích správních center („*civitates*“) v listině Soběslava I. Oldřicha, vydané v roce 1130 pro vyšehradskou kapitulou.⁴³ Mezi funkce správního centra, spravovaného kastelánem,⁴⁴ patřila vedle shromažďování dávek a poplatků od obyvatelstva v rámci širšího regionu⁴⁵ rovněž přenesená soudní a církevní pravomoc, vykonávaná soudci⁴⁶ a arcijáhnem.⁴⁷ Není jistě nevýznamné, že v prostoru hradiště U sv. Jiří byla umístěna rovněž mincovna, činná nepochybně na počátku 11. století.⁴⁸

Závěr

Na základě složení nálezu Běšinov obsahujícího téměř kompletní škálu denárových typů Soběslava I. Oldřicha (1125–1140) a z jejich početního zastoupení J. Ječný

⁴² Např. *Lutovský 2001*, s. 136–137.

⁴³ *CDB I*, s. 113, č. 111. Ve výčtu jsou jako „*civitates*“ uvedeny Praha, Vyšehrad, Žatec, Sedlec, Litoměřice, Bilina, Děčín, Mladá Boleslav, Kamensko, Hradec Králové, Opočno, Chrudim, Kouřim („*Kurim*“), Plzeň, Libice a „*Wratne*“. Vedle nich pak tři „*provinciae*“: Rokytensko, Čáslavsko a Chýnovsko.

⁴⁴ „*Sdeslau (castellanus) de Curim*“ (*CDB I*, s. 412, č. 399); „*Rudolfus castellanus de Kurimic*“ (*CDB I*, s. 247, č. 280).

⁴⁵ „*quod quidam miles nobilis, nomine Wchyna, predium, quod est in provincia Churym, cui nomen Postupicuh [Postupice, okr. Benešov], deo et sancto Johanni Baptiste Ostrow, inviolabiliter contulit, ...*“ (*CDB II*, s. 382; č. 387). „... *Wrasconis pia liberalitate tres hereditates suas contulit, videlicet Radlicz [Radlice, okr. Kolín], Cruzci [Horní Kruty, okr. Kolín], Prestawilci [Přestavky, okr. Kolín] in provincia Curimensi sitas, ...*“ (*CDB II*, s. 312, č. 316).

⁴⁶ „*Wlastizlaw iudex Churimensis*“ (*CDB II*, s. 412, č. 375); „*Wlastizlaw iudex Churimensis*“ (*CDB II*, s. 250, č. 259).

⁴⁷ „*Peregrinus Curimensis*“ (*CDB I*, s. 412, č. 399).

⁴⁸ Diskuse o existenci mincovny v Kouřimi trvá již řadu desetiletí. Zatímco J. Smolík (*Smolík 1897*, s. 28), V. Katz (*Katz 1935*, s. 39, pozn. 144; *1937*, s. 29, pozn. 104) a J. Šůla (*Šůla 1979*, s. 73) odmítli existenci mincovny na raně středověkém hradišti v Kouřimi (resp. na hradišti U sv. Jiří), kladně se k této otázce vyjádřili E. Fiala (*Fiala 1895*, s. 520; *1921*, s. 98), F. Cach (*Cach 1960*, s. 47) a s podrobným rozbořem B. Svoboda (*Svoboda 1968*). Existenci mincovny v Kouřimi podporují denáry typu kříž – kaplice typu Cach č. 245, popsané poprvé v rámci hromadného nálezu Chrástfany 1897 (*Smolík 1897*, s. 28, č. 42–42b; *Fiala 1895*, s. 520, č. 2913), s opisovými legendami OTESA CVRIM na rubních stranách mincí a denáry se sestavami písmen CVRIM na rubních stranách denárů typu kříž – byzantinizující poprsí typu Cach č. 1025–1027, zastoupené v nálezu Hradec Králové 1970 (*Šůla 1979*; *Hásková 1979*; *Polanský 2004*, 126–149; *Mašek – Polanský 2005*; *Hásková 2024*, s. 260–270, č. 378–394).

vyvodil, že k ukrytí depotu došlo nejpozději kolem roku 1140. V tomto se následně shodovali všichni badatelé zmiňující uvedený nález ve svých soupisových dílech či odborných studiích.⁴⁹

Jak však tato revize nálezu ukázala, původní soubor obsahoval jako nejmladší ražbu denár Vladislava II. (1140–1172) typu Cach č. 593 z období jeho knížecí vlády (1140–1158), jejíž přítomnost v souboru nebyla známa ani J. Ječnému, ani K. Chaurovi. Tato skutečnost nás vede k přehodnocení doposud předpokládané doby ukrytí hromadného nálezu Běšinov 1927 až do období po roce 1140.

Revize nálezu zároveň přináší řadu otázek týkajících se především míry spolehlivosti informací o původu jednotlivých dochovaných mincí a poukazuje tak na problematičnost identifikace nálezových kusů a limity práce založené na studiu kusých archivních a muzejních záznamů.

---

⁴⁹ *Ječný 1929*, s. 55; *Radoměřský 1952*, s. 118–119; *Nálezy II/1*, s. 41, č. 1579; *Cach 1972*, s. 56, č. 180; *Videman et al. 2022*, s. 68, č. II.4; *Polanský 2023*, s. 32, č. N1; *Lukas – Polanský 2024*, s. 91, č. 5.

Příloha I.

Tab. 3. Metrologie dochovaných denárů z nálezu Běšínov 1927

Kat. č.	Sbírka	Hmotnost (g)	Rozměry (mm)	Osa (h)	Cach
1.	NM, inv. č. H5-7485	0,7679	15,44 x 15,54	5,5	424
2.	Soukromá II, poř. č. 1	0,7099	16,12 x 16,05	6	424
3.	NM, inv. č. H5-306141	0,6712	15,62 x 16,16	4,5	424
4.	NM, inv. č. H5-7486	0,7585	16,86 x 16,93	1	543
5.	NM, inv. č. H5-306144	0,8744	16,99 x 17,01	6	549
6.	Soukromá II, poř. č. 2	0,8666	16,78 x 16,94	4	549
7.	MZM, inv. č. 173405	0,771	17,14 x 16,92	9	549
8.	Soukromá II, poř. č. 3	0,7283	15,98 x 15,84	5	549
9.	MZM, inv. č. 173406	0,708	17,08 x 17,51	9	549
10.	NM, inv. č. H5-7487	0,6584	16,13 x 16,37	6	549
11.	NM, inv. č. H5-7488	0,6556	17,19 x 16,81	3	549
12.	NM, inv. č. H5-306143	0,6381	17,37 x 16,51	3	549
13.	MZM, inv. č. 173407	0,622	17,27 x 17,19	5,5	549
14.	NM, inv. č. H5-306142	0,6217	16,92 x 16,31	10,5	549
15.	NM, inv. č. H5-306145	0,6183	[13,52] x [15,89]	9	549
16.	RMK, inv. č. 107	0,85	16,78 x 16,51	6	551
17.	NM, inv. č. H5-7489	0,8391	16,16 x 16,29	5	551
18.	MZM, inv. č. 173408	0,758	16,66 x 16,57	9,5	551
19.	Soukromá II, poř. č. 4	0,7541	16,35 x 16,04	10	551
20.	NM, inv. č. H5-306146	0,7535	16,71 x 16,63	1	551
21.	ZČMP, inv. č. J 128	0,69	17,0	4	551
22.	NM, inv. č. H5-7490	0,5795	16,65 x 16,98	9,5	551
23.	ZČMP, inv. č. J 142	0,82	17,0	?	552
24.	Soukromá II, poř. č. 6	0,8067	16,79 x 16,82	3	552
25.	MZM, inv. č. 173409	0,801	16,96 x 16,82	9	552
26.	MZM, inv. č. 173410	0,768	17,23 x 17,11	8,5	552
27.	NM, inv. č. H5-306148	0,7386	[16,47] x [17,11]	7,5	552
28.	Soukromá II, poř. č. 5	0,7058	17,11 x 16,85	10,5	552
29.	NM, inv. č. H5-306147	0,6842	17,02 x 17,39	9	552
30.	RMK, inv. č. 112	0,68	17,12 x 16,83	3	552
31.	NM, inv. č. H5-7491	0,6722	16,69 x 16,83	9	552
32.	NM, inv. č. H5-306149	0,8154	16,88 x 16,67	1	553
33.	ZČMP, inv. č. J 354	0,74	17,0	?	553
34.	MZM, inv. č. 173411	0,736	16,93 x 16,64	6	553
35.	NM, inv. č. H5-7492	0,7248	17,11 x 17,17	7	553
36.	Soukromá II, poř. č. 7	0,7206	16,63 x 16,82	3	553
37.	RMK, inv. č. 113	0,70	16,41 x 16,60	3	553
38.	NM, inv. č. H5-306150	0,6854	[16,57] x 16,64	3	553
39.	Soukromá II, poř. č. 8	0,6587	16,07 x 16,18	12	553
40.	NM, inv. č. H5-7494	0,6578	16,83 x 16,76	6	553
41.	Soukromá II, poř. č. 9	0,6522	16,87 x 17,27	3	553
42.	NM, inv. č. H5-7493	[0,5822]	17,23 x 16,35	12	553
43.	Soukromá II, poř. č. 12	0,6735	17,06 x 16,97	9	572
44.	RMK, inv. č. 127	0,86	17,18 x 17,37	5	572a

Kat. č.	Sbírka	Hmotnost (g)	Rozměry (mm)	Osa (h)	Cach
45.	NM, inv. č. H5-306152	0,7877	[16,48] x 16,83	10,5	572a
46.	Soukromá II, poř. č. 10	0,7753	16,65 x 16,65	1,5	572a
47.	NM, inv. č. H5-7495	0,7356	16,49 x 17,21	3	572a
48.	NM, inv. č. H5-7498	0,7885	17,51 x 17,17	7	572b
49.	NM, inv. č. H5-306151	0,7615	16,11 x 16,26	12	572b
50.	NM, inv. č. H5-7497	0,7118	16,83 x 17,04	3	572b
51.	NM, inv. č. H5-7496	0,6926	17,02 x 16,88	2	572b
52.	Soukromá II, poř. č. 11	0,6889	17,41 x 17,24	8	572a
53.	MZM, inv. č. 173412	0,785	16,66 x 17,11	3	572a/b
54.	NM, inv. č. H5-7500	0,7803	16,65 x 17,26	3	574
55.	NM, inv. č. H5-7499	0,7762	16,67 x 16,88	7	574
56.	NM, inv. č. H5-5770	0,7128	17,59 x 17,55	7	574
57.	Soukromá II, poř. č. 13	0,6728	16,41 x 16,19	3	574
58.	ZČMP, inv. č. J 150	0,67	16,7	?	574
59.	NM, inv. č. H5-7501	0,6626	16,64 x 16,48	9	574
60.	RMK, inv. č. 120	0,86	17,54 x 17,75	3	576
61.	NM, inv. č. H5-5772	0,7934	17,64 x 18,01	9	576
62.	NM, inv. č. H5-7502	0,7777	17,66 x 17,72	11	576
63.	RMK, inv. č. 119	0,72	17,96 x 17,84	12	576
64.	NM, inv. č. H5-7504	0,7186	17,63 x 18,17	9	576
65.	NM, inv. č. H5-7503	0,7029	18,37 x 17,89	5,5	576
66.	NM, inv. č. H5-306153	0,5945	18,51 x [17,53]	10,5	576
67.	NM, inv. č. H5-7506	0,8391	17,43 x 17,13	8	578
68.	NM, inv. č. H5-306154	0,8308	17,12 x [17,45]	2,5	578
69.	ZČMP, inv. č. J 153	0,83	17,4	?	578
70.	NM, inv. č. H5-306140	0,7641	17,13 x 16,53	3,5	578
71.	NM, inv. č. H5-7505	0,7627	17,25 x 16,73	2,5	578
72.	RMK, inv. č. 133	0,71	17,35 x 17,22	6	578
73.	Soukromá II, poř. č. 14	0,7096	16,37 x 16,33	6	578
74.	RMK, inv. č. 132	0,69	17,71 x 17,51	5	578
75.	MZM, inv. č. 173413	0,684	16,47 x 17,11	12	578
76.	NM, inv. č. H5-7507	0,8508	17,95 x 18,48	5,5	579
77.	MZM, inv. č. 173414	0,812	17,49 x 17,76	11	579
78.	NM, inv. č. H5-7508	0,7946	18,11 x 17,54	5	579
79.	MZM, inv. č. 173415	0,772	18,71 x 18,35	6	579
80.	ZČMP, inv. č. J 154	0,77	18,0	?	579
81.	NM, inv. č. H5-306155	0,7608	17,31 x 17,19	12	579
82.	RMK, inv. č. 131	0,71	17,78 x 17,94	9	579
83.	Soukromá I, poř. č. 1	0,7096	18,11 x 18,08	3	579
84.	Soukromá II, poř. č. 16	0,6882	17,91 x 17,11	3	579
85.	Soukromá II, poř. č. 15	0,6726	16,81 x 17,04	3	579
86.	MZM, inv. č. 173416	0,923	17,54 x 17,76	9	580
87.	Soukromá I, poř. č. 3	0,7528	17,02 x 16,99	9,5	580
88.	RMK, inv. č. 135	0,75	17,46 x 18,10	6	580
89.	Soukromá I, poř. č. 2	0,7447	17,11 x 17,67	1	580
90.	RMK, inv. č. 134	0,73	16,30 x 16,26	5	580
91.	NM, inv. č. H5-7509	0,7148	17,42 x 16,78	11,5	580

Kat. č.	Sbírka	Hmotnost (g)	Rozměry (mm)	Osa (h)	Cach
92.	ZČMP, inv. č. J 155	0,68	17,5	?	580
93.	Soukromá II, poř. č. 17	0,6706	16,76 x 16,69	1	580
94.	ZČMP, inv. č. 173417	0,901	16,74 x 16,92	8,5	582
95.	ZČMP, inv. č. J 156	0,88	17,4	?	582
96.	Soukromá I, poř. č. 4	0,8778	18,31 x 18,19	6	582
97.	RMK, inv. č. 130	0,84	17,34 x 16,98	6	582
98.	NM, inv. č. H5-7511	0,8157	16,94 x 16,81	7,5	582
99.	MZM, inv. č. 173418	0,815	16,64 x 16,62	9	582
100.	NM, inv. č. H5-7510	0,7734	17,05 x 17,21	12	582
101.	NM, inv. č. H5-7512	0,7581	17,98 x 17,64	12	582
102.	Soukromá II, poř. č. 18	0,6826	17,21 x 16,99	6	582
103.	NM, inv. č. H5-306156	0,6757	[14,53] x 17,36	1	582
104.	ZČMP, inv. č. J 157	0,83	18,5	?	583a
105.	RMK, inv. č. 116	0,79	17,48 x 17,00	2	583a
106.	NM, inv. č. H5-306139	0,7884	18,31 x 18,23	4,5	583a
107.	NM, inv. č. H5-7518	0,7245	16,98 x 16,71	6	583a
108.	NM, inv. č. H5-7517	0,7054	16,58 x 16,55	10	583a
109.	NM, inv. č. H5-306157	[0,3614]	[13,52] x [15,44]	10	583a
110.	NM, inv. č. H5-5781	0,8242	17,71 x 18,01	4,5	583b
111.	NM, inv. č. H5-5783	0,8851	17,92 x 17,78	7,5	583c
112.	NM, inv. č. H5-5782	0,6316	16,97 x 17,31	9	583d
113.	ZČMP, inv. č. J 158	0,80	17,5	?	584
114.	RMK, inv. č. 137	0,77	17,16 x 17,77	7	584
115.	RMK, inv. č. 136	0,74	17,47 x 17,76	6	584
116.	NM, inv. č. H5-306158	0,7011	17,05 x 17,59	10,5	584
117.	Soukromá I, poř. č. 5	0,6914	17,82 x 17,84	6	584
118.	NM, inv. č. H5-306159	0,6035	[15,21] x [16,47]	1	584
119.	Soukromá II, poř. č. 19	0,6001	17,93 x 17,66	9,5	584
120.	NM, inv. č. H5-306160	0,8217	17,52 x 17,88	7	585
121.	NM, inv. č. H5-5786	0,7907	17,31 x 17,32	11	585
122.	ZČMP, inv. č. J 159	0,77	17,7	?	585
123.	NM, inv. č. H5-7515	0,7644	17,79 x 17,94	1,5	585
124.	NM, inv. č. H5-7513	0,7471	17,73 x 17,88	3,5	585
125.	NM, inv. č. H5-7514	0,6984	17,46 x 17,84	7,5	585
126.	Soukromá II, poř. č. 20	0,6707	16,83 x 17,06	8,5	585
127.	NM, inv. č. H5-5787	0,8481	17,52 x 17,24	3	585var.
128.	NM, inv. č. H5-7516	0,6782	15,48 x 16,27	4	593

Příloha II.

II.a

Listy Josefa Ječného předsedovi muzejního kuratoria v Kolíně Josefu Štolbovi, týkající se denárového nálezu Běšínov 1927, uložené v písemné pozůstalosti J. Štolby v Regionálním muzeu v Kolíně (obr. 1).

Plzeň 8. června 1928.

Vážený pane inspektore!

Děkuji Vám srdečně za Vaši zprávu o kouřimském nálezu denárů a prosím, jakmile ještě něco zjistíte, byste se neobtěžoval podati mi další zprávu. Dosud jsem zjistil 12 typů denárů z tohoto nálezu, z něhož pochází i denár Vladislava I. Fiala XV-13 [C 549], který jsem rovněž v Praze získal. ...až do Kolína koncem srpna nebo Začátkem září as na týden přijedu ... Stálo by snad za to, kdybyste do Kouřimi dojel a sám na místě samém bližšího ještě něco vyzvěděl.

Těše se na další Vaši zprávu trvám vám vždy oddaný

Dr. Ječný

Plzeň 31. srpna 1928.

Vaše Blahorodí!

S p. Drem M. [Macháčkem] mohl jsem mluvit teprve dnes, ježto včera se vrátil z dovolené. Řekl mi, že takových věcí má více, ale že do konce září Kolín vyřídí, abych mu ještě as za 14 dní to znovu připoměl, což samozřejmě udělám.

Zdali pak už p. Hájek Vám ukázal ty Kouř. denáry? Pakli ne, prosím Vás urgujte to příležitostně, aby soupis nálezu byl pokud možno úplný.

V plné úctě Vám oddaný

Dr. Ječný

Plzeň 27. září 1928.

Vaše Blahorodí!

Děkuji Vám co nejsrdečněji za Váš milý dopis z 18. t. m. s další informací o nálezu Kouřimském. Mám zjištěno již 1025 Kusů (u Chauury jsem zjistil 211 kusů).

Prosil bych Vás ještě, kdybyste pozorně lupou prohlédl typ F. 1640, XVI-28 [Cach č. 582] a sdělil mi opisy na obou stranách, případně znatelná jednotlivá písmena, z nichž by se dalo soudit na jméno Soběslavovo. Článek už mám téměř hotový a musím jej brzy zaslátí p. Dru Skalskému.

Pana Dra Macháčka jsem opět upomínal, ale nevím, co to bude platné, on všechno rozdělá, ale málo dodělá. ...

Děkuji Vám předem za Vaši zprávu a vyprošuji si rukypolíbení mil. Paní. trvám Vám vždy oddaný

Dr. Ječný

Plzeň 2. října 1928.

Vaše Blahorodí!

Děkuji Vám srdečně za Váš milý dopis z 29/9 t. r. měl jsem na mysli denár F. 1640, XVI–26 [typ Cach č. 580], ale ve svém předešlém dopisu jsem se zmýlil a napsal jsem chybně XVI–28 [typ Cach č. 582].

Vaše sdělení o dvojím opisu na rubu mne sice překvapilo, ale věc taková jest dobře možná, neboť se jedná o denár, jehož legenda doposud nebyla vyřešena, a to ani u Fialy.

Prosil bych Vás proto, kdybyste mi oba exempláře tohoto denáru F. 1640 laskavě zaslal k nahlédnutí a ofotografování, za kterýmž účelem přikládám známku na příslušné porto. Jakmile budu mít fotografie hotovy, zašlu Vám ihned oba denáry reko-mando zpět.

Jest zajímavé, jak se ten kouřimský nález rozešel, právě jsem zachytil další nitky, které vedou do Kladna. Onoho neznámého typu [Cach č. 585] mám již zjištěno 17 kusů.

Očekávaje Vás et. připis s oněmi denáry a vyprošuje si ruky políbení mil. Paní trvám Vám zcela oddaný

Dr. Ječný

Plzeň 10. října 1928.

Vaše Blahorodí!

Zaslané mi 2 denáry [typu Cach č. 580] jsem vyčistil a prozkoumal, při čemž jsem zjistil, že Vaše domněnka o dvou různých opisech na rubu S. VVENCEZLAVS a S. ADALBERTVS zakládá se na omylu, neboť čitelný zbytek opisu na straně lícní jest zkomolené DVX SVABVEZLAVS. Ovšem jedno jest už teď jisto, že totiž tento typ z nálezu Kouřimského nám teprve správně ukázal líc a rub. Fiala totiž neměl čitelný exemplář, a tak vyobrazuje jej obráceně, kdežto správně líc = Fiala rub a rub = Fiala líc. Zjišťuji stále další denáry z tohoto nálezu, dostaly se také až na Kladno; mám nyní zjištěno 1065 kusů.

Zjistil jsem ještě jinou zajímavost a sice u typu XVII–2 [typ Cach č. 584], kde jest po obou stranách zcela jasný opis S. VVENCEZLAVS, kdežto Fiala uvádí na lici DVX SOBEZLAVS. Podívejte se prosím Vás také na ty 2 kusy, které máte a sdělte mi přiležitostně, jsou-li opisy čitelné, co jste shledal. ...

Vyprošuji si rukypolíbení mil. paní a s pozdravem od ženy jsem Vám v úctě oddaný

Dr. Ječný

P. S. Zapůjčené denáry přiložené vracím se srdečným díkem.

II.b

Dopis Karla Chaury Josefu Ječnému týkající se nálezu Běšinov 1927, uložený v písemné pozůstalosti J. Ječného v archivu Numismatického oddělení Národního muzea (př. č. 1/83, A 17, obr. 2).

Praha 1. září 1928

Vrátil jsem se právě z dovolené a nalézám Vaše dopisy ze dne 30 m.m. Penízek zaslaný vracím. Jest to denár města Kdaňska. Co se týče nálezu kouřimského sdělím

Vám v nejbližších dnech počet jednotlivých druhů, které jsem sv. č. z několika rukou získal a poručím se Vám zatím s veškerou úctou
Vám oddaný
Karel Chaura

II.c

Dopisy Eduarda Lorbera Josefu Ječnému týkající se denárového nálezu Běšinov 1927, uložené v písemné pozůstalosti J. Ječného v archivu Numismatického oddělení Národního muzea (př. č. 1/83, A 50 a A 51, obr. 3).

Kladno 8. října 1928

Vaše Blahorodí!

K váženému dotazu Vašnostinu, kolik denárů a které typy jsem získal z nálezu kouřimského, s upřímnou ochotou oznamuji, že po velké námaze jsem získal celkem 5 kusů denárů z tohoto znamenitého nálezu, vesměs méněcennější špatně ražené, a sice tyto typy:

Vladislav I.	Fiala XVI.3	[Cach č. 552]
Soběslav I.	„ „ „ 20	[Cach č. 576]
„ „ „ „	„ „ „ 25	[Cach č. 579]
„ „ „ „	„ „ „ 28	[Cach č. 582]
„ „ „ „	„ „ XVII.2	[Cach č. 584]

Od p. Laufera nemám žádný, měl jich pár, jak mně pravil, ale již je prodal. Doufal, že si do Kouřimi zajede, ale nemoc jeho se zhoršila, nemohl.

Pan Chaura o nálezu nebyl zpraven. Rád bych získal vážený pane doktore několik těchto krásných našich denárů pěkně uchovaných, žiji pro tyto památky, ale nevím na koho se obrátiti. Snad byste prosím mohl laskavě zdělit, u koho bych je mohl získati. Minulou neděli jsem byl v Stradonicích, a k mému překvapení slyším, že byl nalezen „velký dukát s křížkem“.

Duhovku tu jsem viděl; jest neobyčejně těžká, váží 9–10 gramů. Náleží do skupiny bavorských duhovek z electra zlata; na prohloubené straně jest pěkně provedená čtyřpaprskovitá neb čtyřcípá hvězda jako na vyobr. minci Píč, Starož. Stradonice stránka 107, obraz 14. číslo 10., jen že jest silně otřelá a ptačí hlava již není viděti. Má ji p. Václav Pošta rolník tamtéž a chce ji prodati.

Poručím se Vám v plné úctě

Ed. Lorber

Kladno 15. října 1928

Vážený pane!

Ku ctěnému přípisu Vašnostinu – ale promínte laskavě a musím znova opakovati moji pravdivou zprávu, že od p. Laufera žádný denár z nál. kouřimského nemám; přišel jsem již pozdě. Pravil mně pan L., že „byly hned pryč“, a jediný který ještě měl, byl denár Soběslava I., ten dosud neznámý [Cach č. 585] a zamluvený již pevně pro jistého p. doktora; leda žeby nepřišel, tak slíbil mně ho prodati. Pořídil jsem otisk

a ukázal panu Chaurovi; tedy nikoliv denár. Otisk mám, líc: dva andělé pozdvíhují křížek na dlouhé žerdi, rub: celé postavy sv. Václava s kopím a Vojtěcha s berlí. Očekával jsem potěšitelnou zprávu od Vás, že alespoň 2–3 pěkné denárky získám, ale nestalo se. Konečně u Vás jsou v plné bezpečnosti takové vzácné naše památky. Domnívám se, že račte být informován o ceně nalezené bavorské duhovky v Stradonicích. Váš pan kolega v Plzni ji jistě koupí ať stojí cokoli. Uctivě Vám děkuji za lask. zprávu a znamenám se v plné úctě
Ed. Lorber

II.d

Dopis Josefa Šejnosta Josefu Ječnému týkající se nálezu Běšinov 1927, uložený v písemné pozůstalosti J. Ječného v archivu Numismatického oddělení Národního muzea (př. č. 1/83, A 101, obr. 4).

Praha 9. října 1928

Vážený Pane!

Na Vaší žádost dovoluji si Vám níže uvést svoje nákupy denarů které asi souvisejí s Kouřimským nálezem.

19.VII.1927 jsem koupil u Laufra den. Soběslav I.

F. XVI. 25 [Cach č. 579] a 26. [Cach č. 580]

2. III. 1928 u Prokopa určitě z Kouřimsk. nál. jak sám řekl:

Vladislav I. F XVI. 2 [Cach č. 553], 3 [Cach č. 552], dosud neznámý denár [Cach č. 585].

[obrázky líce a rubu dosud neznámého denáru]

Soběslav I. F. XVI. 18 [Cach č. 574], 20 [Cach č. 576], 25 [Cach č. 579].

F XVII. 1 [Cach č. 583], 2 [Cach č. 584].

7. IV. 1928 u Laufra asi z Kouř. nálezu:

Vladislav I. F XV. 7 [Cach č. 536]. F XVI. 6 [Cach č. 560]. Soběslav I. F XVI. 23 [Cach č. 561]. Vladislav II. F. XVII. 13 [Cach č. 597].

10. V. 1928 u Laufra Vladislav I. F XV.11 [Cach č. 551].

[po levé straně textu dopisu napsáno svísele:] Po 1^{nom} kusu

S přátelským pozdravem

oddaný

Šejnost

+ v dopise jsou zaznamenány rukopisné poznámky J. Ječného:

[všechny v textu uvedené typy jsou zaškrtnuty znakem:] ✓

[od odstavce počínajícího textem 7. IV. 1928 u Laufra vede šipka k poznámkám:]

XV-7 1487 znal F. 1 Senice [Cach č. 536]

XVI-6 1586 F1021 30 [Cach č. 560]

XVI-23 1636 D473 mnoho [Cach č. 561]

XVII-13 1671 D494 30 [Cach č. 597]

Obr. 1. Dopisy J. Ječného J. Štolbovi, viz příl. II.a (archiv Regionálního muzea v Kolíně).

Přev, 8/6/1928.

1928

Vážení pane inspektore!

Děkuji Vám srdečně za Vaši zprávu
 o konímuském nálezu denáru a

prosím, jakmile ještě něco zjistíte,
 byste si neobtěžoval podat mi další
 zprávu. Dotsud jsem zjistil 12 typů
 denárů z tohoto nálezu, z nichž
 proběhl i denár Vladislava I. čísla
 XV-13, který jsem rovněž v Brně
 získal.

Jestli pak budete moci by
 kolínské medaille potřebovati?

Obr. 1.1a.

Myslím, že ano a v případě Kladněm bych
 prosil, až do Kolína konečně spoua nebo
 začátkem září as ne dříve přijede, vyjmenon
 že ne, bude-li to ovšem možné, ovšem
haler Bedi. falsch's Berg, který ve mi
 stárec nemám a za nějž bych Vám přidal
 ještě pěkný kontramarkovaný gráš Václ. W.
 (Amberk) ješto vím, že ve středních Čechách
 se tyto gráše nenyshytají.

I uvažím rozšířením malých grášů
 z mincovny pražské a budyšovské jeun
 jím kotar; znamená to vplyv převrat
 toho, co dosud zejména u Doubebanca,
 Čermáka i Katze (v elá'nbu o malých

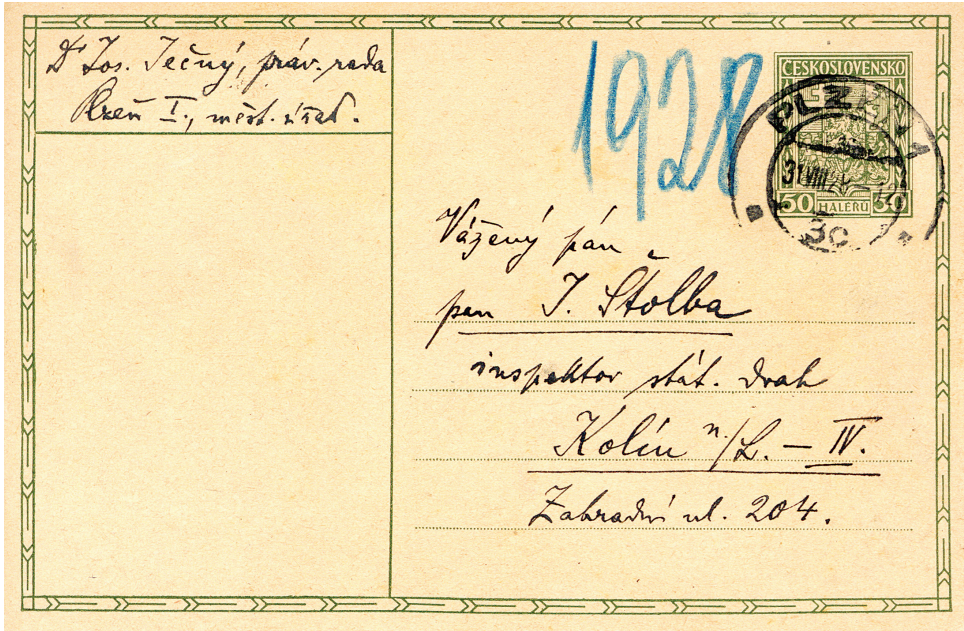
grošička) bylo uadeno; nepopírajte zatím
 zbytečně malí groše z dířby Jančovy a
 mohli bychom se uvolati společně najednou
 za své podjinné uáustavy.

Stálo by snad za to, kdybych do
 Kouřimi dojel a zím na místě
 sávním blížiko ještě něco vyřídil.

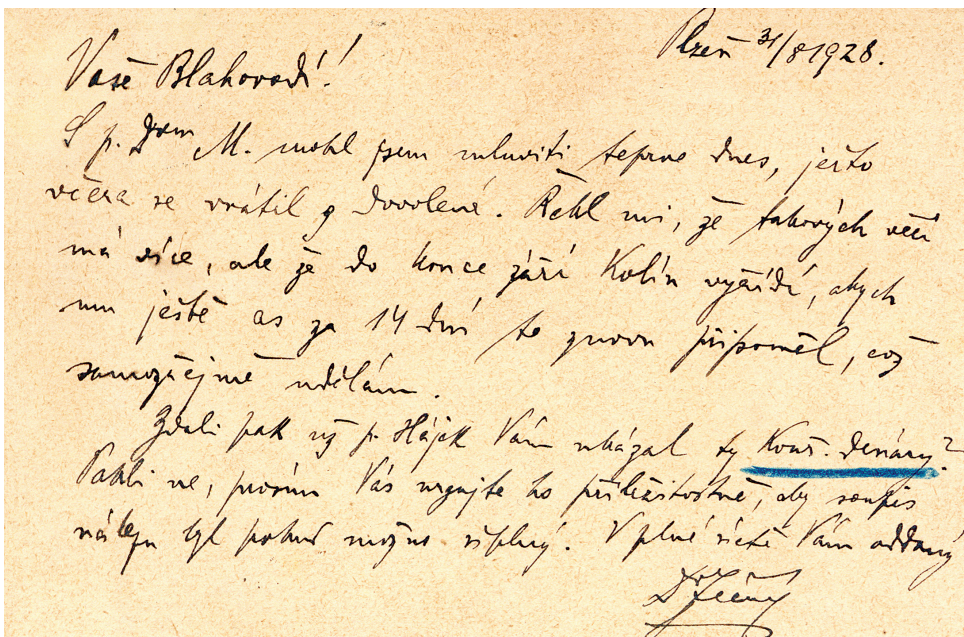
Těše x na Jaltu' váš zpávn

Avráim Váim vřdy oddany'

Jan
 Jeleny

Obr. 1.2a.

Obr. 1.2b.

Plzeň, 27. 9. 1928.

Váše Blahorodí!

Dekuji Vám co nejserbněji za
Váš milý dopis z 18. A. m. s další
informací o nálezu konstantiněm.

Mám zjištěno již 1025 kusů (v Chavru
ještě zjištěl 211 kusů).

Prosil bych Vás ještě, kdybyste pozorne
lupon prohlédl typ F. 1640, XVI-28
a sdělil mi opisy na obou stranách,
případně znatelná jednotlivá písmena
z nichž by se dalo souditi na jméno
Soboslavovo. Článek už mám téměř
hotový a nímž jej bych zaslati

p. p. p. Škalskému.

Pane p. Macháčka jsem opět sponoval
ale nevím, co to bude platné, on všechno
rozpěle' ale málo co došlo.

V našem obec. rozpočtu byly položky
na muzea svrženy v poměr k jiným
oborům celkem o nepatrné sumy.

Nepřesroh v dubnu budeme prováděti
zpl. v muzejním výstavním sále výstava
českých mincí, celkem as 6.000 kusů.

Děkuji Vám předem za Vaši zprávu
a vyprosíte si rukypol'bení mil. pamí

proám Vám vzdy oddaný

Dr. J. J. J.

Plzeň, 4. 10. 1928.

1928

Váše Blahorodi!'

Děkuji Vám srdečně za Váš milý
dopis z 29/9 t. r. Měl jsem na myšl
denár F. 1640, XVI-26, ale ve
mém předstředním dopise jsem se
zmyšlil a napsal jsem chybně XVI-28.

Váš náhled o dvojitěm opisu na
rubu mne více překvapilo, ale
víc taková jest dobře možná, neboť
se jedná o denár, jehož legenda dopo-
sud nebyla vyšetřena a to ani u epialy.
Prosil bych Vás proto, když jste mi

oba exempláře tohoto denárů F. 1640 lastavě
zostal k nahlednutí a ofotografování, za
kterýmž účelem přikládám vzájemku na
přistupné pošto. Takmile budete mítí foto-
grafie hotovy, gashu Vám ihned oba
denáry rekomando zpět.

Ještě zajímavé, jak se ten domnívaný
nálezy rozjel, právě jsem zachytil dělní-
níky, které vedou do kladna. Ovšem
neznámého typu mám již zjištěno 17 kusů.

Počínaje Vás ch. připsa s ověření
denáry a vypravuje si ruky polibem mil. pam.
Svám Vám zcela vřelým

J. J. J.
J. J. J.

Obr. 1.4b.

Plzeň, 10. 10. 1928.

Váše Blahorodí!

Zaslání mi 2 denary jsem vyjistil
a prozkoumal, při čemž jsem zjistil,
že Váše domněnka o dvou různých
opisech na rubu S. WENCEZLAVS a
S. ADALBERTVS je bláznivá a na vunglu,
však čitelný zbytek opisu na druhé
straně jest zkomolené DVX SVABVE
ZLAVS. Dvěma jedno jest již šet
jisto, že totiž tento typ z nálezu
kontrastního nám býval spámně
ukázal líc a rub. Fiála totiž
neměl čitelný exemplár a tak

Obr. 1.5a.

vzobrazuje její obrácení, kdežto správně
li'e = Fiata rub a rub = Fiata li'e.

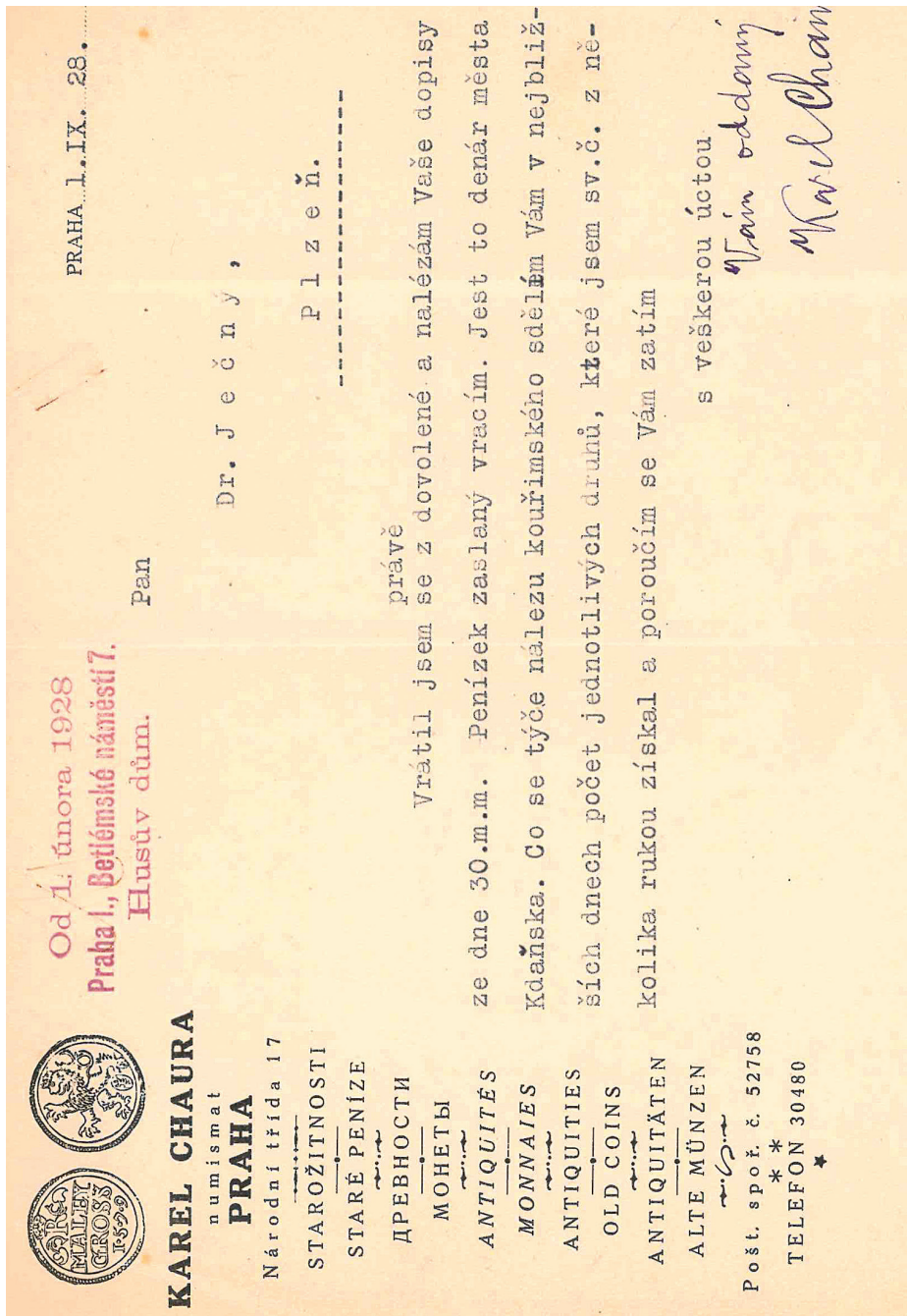
Zjistuji stále další denáry z tohoto
nálezu, dostaly se také až na Vlastno,
mám nyní zjištěno 1065 kusů.

Zjistil jsem ještě jinou zvláštnost
a see u typu XVII-2, kde je
po obou stranách zcela jasný opis

S. VVENCEZLAVS, kdežto fiata
uvádí na lici DVX SODESEAVS.

Podívejte se prosím Vás také na ty
2 kusy, které máte a šelke mi předepi-
šete, jsou-li opisy čitelné, co jste
sledal.

Obr. 2. Dopis K. Chaury J. Ječnému, viz příl. II.b (archiv Numismatického oddělení Národního muzea, př. č. 1/83, A 17).

Obr. 3. Dopisy E. Lorbera J. Ječnému, viz příl. II.c (archiv Numismatického oddělení Národního muzea, př. č. 1/83, A 50 a A 51).

do Písní

V Kladně, 8/10. 28.

Váše Blahorodí!

K váženému dotazu Vašnostinu, kolik denárů a které typy jsem získal z nálezu Kouřimského, s upřímnou ochotou oznamuji, že po velké námaze jsem získal celkem 5 kusů denárů z tohoto známého nálezu, vesměs méněcennější špatně vážené, a sice tyto typy:

Vladislav I.	Fiala	XVI.	3,
Soběslav I.	" "	" "	20,
" "	" "	" "	25 5 prot.
" "	" "	" "	28
" "	" "	XVII.	2

Od p. Laufera nemám žádný, měl jich pár jak mně pravil, ale již je prodal. Doufal, že si do Kouřimi zajede, ale nemoc jeho se zhoršila, nemohl.

Obr. 3.1.

Pan Chaura o nálezu nebyl zpraven.
 Rád bych získal vážený pane doktore
 několik těchto krásných našich denáří
 pětkně uchovaných, říjí pro tyto památ-
 ky, ale nevím na koho se obrátiti.
 Snad byste prosím mohl laskavě zde-
 liti, u koho bych je mohl získati.

Minulou neděli jsem ^{byl} v Stradoně, ^{čís.}
 a k mému překvapení slyším, že byl
 nalezen "velký dukát s Růžkem".

Duhovku tu jsem viděl; jest neobyčej-
 ně těžká, váží 9-10 gramů.
 Nálezi do skupiny bavorských du-
 hovek z electra zlata; na prohlou-
 bené straně jest pětkně provedená
 čtyřpaprsková neb čtyřcípá hvězda
 jako na vyobr. minci Pic, Bavor. Strado-
 ně stránka 107, obraz 14. číslo 10.
 jen že jest silně otřelá a ptáci hlava
 již není viděti. Má ji p. Vařlar Pošta
 rolník sametěz a chce ji prodati.
 Poroučím se Vám v plné úctě
 J. Lorber

V Kladně, 15. října 1928.

Vážený pane,

Při mému přísahám Vašnostim - ale prominete kápravě a musím
 znovu opakovat moji pravdivou zpravu, že od p. Loufery žádný denár
 z nále. Kouřimského nemám; přísel jsem již poudi. Privil mne póm L.,
 že "byly hned pryč", a jediný který ještě měl, byl denár taberlwa I, ten
 dšněd neznamý a záměvený již pevně pro jistého p. doktora; koda zby
 nepřišel, tak slíbil mne ho prodati. Pšišel jsem ošitk a nřakal pámu
 Chauravi; tedy nikoho denár. Ošitk mám, lic: dva anděle porovnují křídla
 na dlouhé rědci, rub: celé postavy sv. Václava, Křtím a Vojtěcha s Berlí.
 Očšoval jsem potěšitelnou zpravu od Vár, že alespoň 2-3 pětkové denár
 by kš kám, ale nestalo se. Franciě n Vár jsou v plně bezpečnosti
 Váhou vřadně naše paměťky.
 Domnívám se, že ráte byti informován o celé nalozené bavoraké
 službě v Stradomické. Váš pan, kolego, v Plani j' jistě Kouři ot
 stojí cokoliv. Učině Vám děkují za lašk. zpravu
 a zmemorám se s plně úctě

J. L. Laska

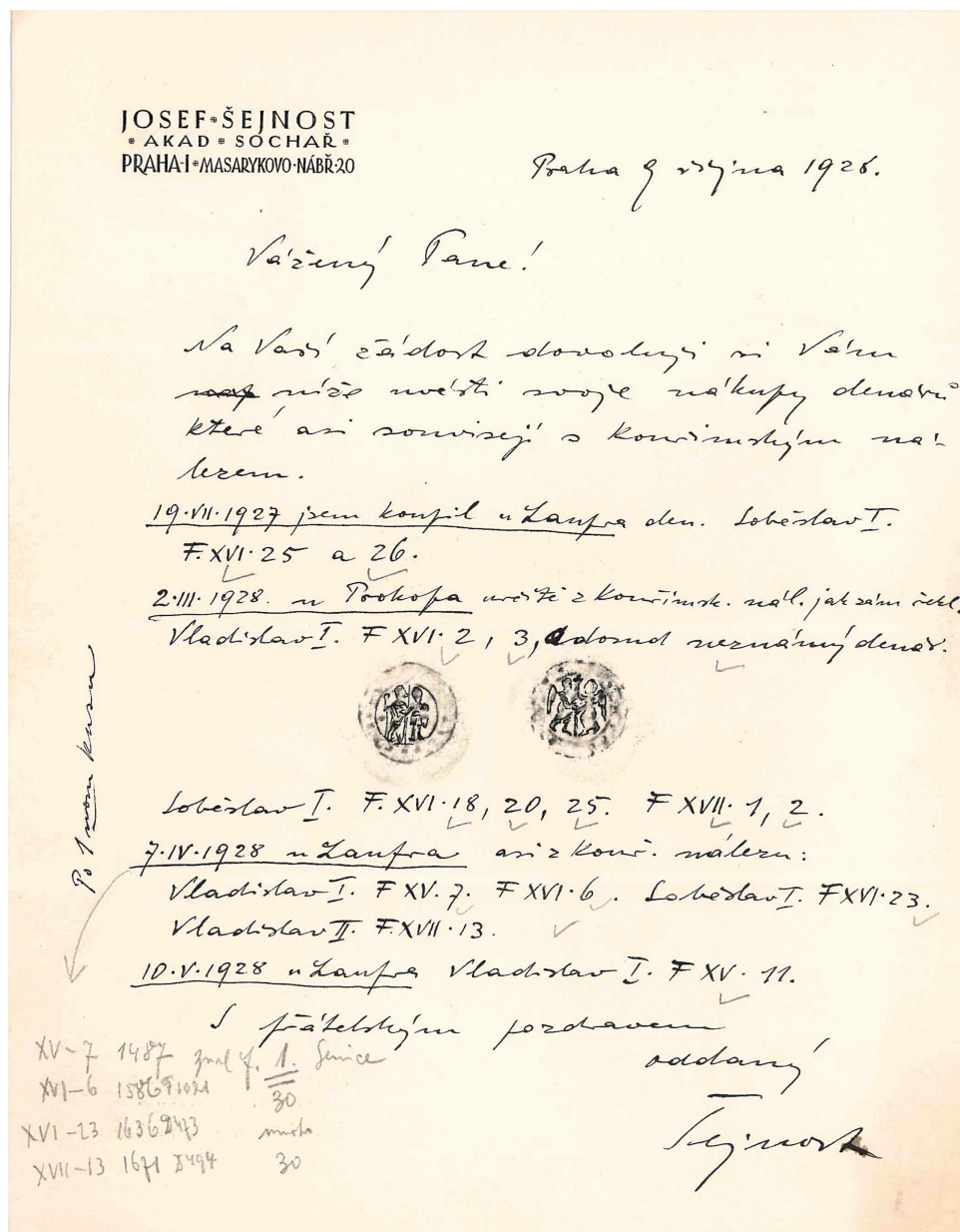
Obr. 3.3.

Blahorodý pan
 pan Dr. Josef Ječný
 právní rada
 v Plani I.
 Městský úřad.

Obr. 3.4.

Obr. 4. Dopis J. Šejnosta J. Ječnému, viz příl. II. d (archiv Numismatického oddělení Národního muzea, př. č. 1/83, A 101).

Prameny

- CDB I:* Friedrich, G. (ed.): *Codex diplomaticus et epistolaris regni Bohemiae. Tomus I.* Pragae 1904–1907.
- CDB II:* Friedrich, G. (ed.): *Codex diplomaticus et epistolaris regni Bohemiae. Tomus II.* Pragae 1912.
- Hásková rkp.* – rukopisný soupis denárů dohledaných na místě nálezu Běšinov, k. ú. Ždánice, před r. 2007. Soukromá sbírka.
- Kosmas:* Bretholz, B. (ed.): *Die Chronik der Böhmen des Cosmas von Prag.* Berlin 1923. *Monumenta Germaniae historica. Scriptorum rerum Germanicarum. Nova series 2.*
- Kronika města Kouřimě:* *Kronika města Kouřimě 1938–1958.* Rkp. Státní oblastní archiv v Praze.
- Písemná pozůstalost Josefa Ječného.* Numismatické oddělení Národního muzea, př. č. 1/83.
- Písemná pozůstalost J. Štolby.* Regionální muzeum v Kolíně.
- Přirůstková kniha Numismatického oddělení Národního muzea 1970–1983.* Numismatické oddělení, Národní muzeum.
- Přirůstková kniha Numismatického oddělení Národního muzea 2002–2024.* Numismatické oddělení, Národní muzeum.
- Zápisní kniha Musejního spolku pro okres kouřimský.* Muzeum Kouřimska v Kouřimi, součást Regionálního muzea v Kolíně.

Literatura

- Cach, F. 1972:* Nejstarší české mince II. České a moravské denáry od mincovní reformy Břetislava I. do doby brakteátové. Praha.
- Fiala, E. 1887:* Senitzer Fund. *Wiener numismatische Zeitschrift* XIX, s. 225–234.
- Fiala, E. 1888:* Nález Senický. *Památky archeologické a místopisné* XIV, s. 197–204.
- Fiala, E. 1891:* Beschreibung Böhmischer Münzen und Medaillen. I. Band. Prag.
- Fiala, E. 1895:* České denáry. Praha.
- Hásková, J. 1979:* Neznámé denáry knížete Jaromíra? *Numismatické listy* 34, s. 77–78.
- Hásková, J. 2024:* Severovýchodní Čechy na počátku 11. století ve výpovědi denárového nálezu z Hradce Králové. Němečková, V. (ed.). Hradec Králové.
- Chaura, K. 1934:* Běšinovský poklad. Poznámky k nálezu „kouřimskému“. *Numismatické zprávy* 1, s. 7–14.
- Ječný, J. 1929:* Kouřimský nález denárů z první polovice XII. století. *Numismatický časopis československý* 5, s. 52–56.
- Kalhous et al.: Kalhous, D. – Kopal, P. – Moravcová, I. – Polanský, L. 2009:* Přemyslovská dynastie. Soupis členů původního českého panovnického rodu, ed. Polanský, L. In: Sommer, P. – Třeštík, D. – Žemlička, J. (eds.) *Přemyslovci. Budování českého státu.* Praha, 541–573.
- Katz, V. 1935:* O chronologii denárů Boleslava I. a Boleslava II. Praha.
- Katz, V. 1937:* Úvahy o chronologii českých denárů na počátku XI. století. Praha.
- Lukas, J. 2022:* Nález denárů z okolí Litoměřic ze 60. let 18. století. *Numismatické listy* 77, s. 17–32.
- Lukas, J. 2025:* Nález denárů z 12. století z Lažánek (okr. Strakonice) z roku 1911 (příspěvek k otázce souběžné ražby denárů Bořivoje II. a Vladislava I. v letech 1118–1120). *Folia Numismatica. Supplementum ad Acta Musei Moraviae* (v tisku).

- Lukas, J. – Hus, M. 2020: Sbírnka českých raně středověkých mincí Západočeského muzea v Plzni. Díl III. České a moravské denáry z 12. a počátku 13. století. Numismatický sborník 34/2, s. 181–252.
- Lukas, J. – Polanský, L. 2024: Hromadný nález denárů z 12. století z Vrbna (okr. Mělník) z roku 1966. Numismatické listy 79, s. 25–100.
- Lutovský, M. 2001: Encyklopedie slovanské archeologie v Čechách, na Moravě a ve Slezsku. Praha.
- Mašek, M. – Polanský, L. 2005: Nález denáru s opisem CVRIM na Kouřimí (okr. Kolín), Numismatický sborník 20, 2005, s. 150–155.
- Mazo Karras, R. 1985: Early Twelfth-Century Bohemian Coinage in Light of a Hoard of Vladislav I. American Numismatic Society MN 30, s. 179–210.
- Milítký, J. 2020: Nálezy českých raně středověkých denárů z archeologických výzkumů v Litoměřicích. Numismatické listy 75, s. 62–80.
- Milítký, J. 2023: Dva poklady mincí 12. století z oblasti horního toku řeky Úhlavy – Houdousice a Běhařov. In: Sýkorová, L. (ed.): Dešenice 1272–2022. Sedmero zastavení v minulosti šumavského údolí. Dešenice, s. 9–23.
- Nálezy II/1: Radoměřský, P.: České, moravské a slezské nálezy mincí období denárového (10.–12. století). In: Nohejlová-Prátová, E. (ed.): Nálezy mincí v Čechách, na Moravě a ve Slezsku. Díl II. Praha 1956, s. 5–73.
- Polanský, L. 2003: Nálezy mincí na Pražském hradě a počátky vlády Soběslava I. In: Klápště, J. – Pešková, E. – Žemlička, J. (eds.): Dějiny ve věku nejistot. Sborník u příležitosti 70. narozenin Dušana Třeštika. Praha, s. 220–230.
- Polanský, L. 2004: Mince, mincovny a kníže Oldřich. In: Kotyza, O. – Žemlička, J. – Rak, J. (eds.): Peruc v mýtech a dějinách. Sborník příspěvků k miléniu setkání knížete Oldřicha s Boženou. Peruc, s. 126–149.
- Polanský, L. 2006: Kníže a otrok. K ikonografii denáru knížete Vladislava I. In.: Boháčová, I. (ed.): Na prahu poznání českých dějin. Sborník prací k počtě Jiřího Slámy. Studia mediaevalia Pragensia 7, s. 103–111.
- Polanský, L. 2023: České, moravské a slezské mince 10.–20. století. Národní muzeum – Chaurova sbírka I.2. Denáry malého střížku (od poloviny 11. do počátku 13. století). Praha.
- Radoměřský, P. 1952: Peníze Kosmova věku (1050–1125). Numismatický časopis 21, s. 7–138.
- Radoměřský, P. 1964: Nález přemyslovských denárů 12. století v Hodkově u Kutné Hory. Práce muzea v Kutné Hoře, sešit 3–4.
- Radoměřský, P. – Ryneš, V. 1958: Společná úcta sv. Václava a Vojtěcha zvláště na českých mincích a její historický význam. Numismatické listy 13, s. 35–48.
- Smolík, J. 1881: Popsání a vyobrazení českých mincí. Památky archeologické a místopisné 11, s. 193–206.
- Smolík, J. 1892: Zprávy a drobnosti. Památky archeologické a místopisné XV, s. 779–780.
- Smolík, J. 1897: Nález denárů v Chrástanech u Českého Brodu. Praha.
- Svoboda, B. 1968: Jaromírovy kouřimské ražby. Numismatické listy 23, s. 137–143.
- Šmerda, J. 1996: Denáry české a moravské. Katalog mincí českého státu od X. do počátku XIII. století. Brno.
- Šůla, J. 1979: Neznámé denáry českého knížete Jaromíra. Numismatické listy 34, s. 65–76.
- Turnwald, K. 1949: České a moravské denáry a brakteáty. Praha.

Videman et al.: Videman, J. – Bárta, P. – Mašek, M. – Richtera, L. – Vrána, D. – Březina, M. 2022: Česká mince románského období. Nález denárů z 11. a 12. století z Nespek – depot II. Praha.

Summary

The Běšinov Medieval Denier Hoard (Ždánice u Kouřimi, Kolín Distr. 1927) Revisited

The Běšinov Hoard, originally comprising more than one thousand Bohemian deniers issued during the reigns of Bohemian dukes Bořivoj II (1117–1120), Vladislav I (1120–1125), Soběslav I Oldřich (1125–1140) and Vladislav II (1140–1158) was found subsequently in two parts on a field during 1927; decades later, more pieces from the hoard were found on the site. The coins were dispersed to various museums in Bohemia (see Tabs. nos 1 and 4) and to private collections, majority of them remaining lost today.

The revision and attempted reconstruction of the Běšinov Hoard, based on study of archival documents and other sources, brings the catalogue of all 128 surviving pieces identified in the public institutions as well as in private collections.

The until now unknown presence of a denier of Vladislav II, type Cach no. 562, among the coins found provides a new *tpq* for burying this hoard after 1140 and confirms the correct attribution of this type to the period of ducal reign of Vladislav II.

PhDr. Jiří Lukas
Brdičkova 1919
155 00 Praha 5
jlukas@volny.cz

PhDr. Luboš Polanský, Ph.D.
Numismatické oddělení
Národní muzeum
Vinohradská 1
110 00 Praha 1
lubos.polansky@nm.cz